

Финансирано от
Европейския съюз
Следващо Поколение ЕС

План за възстановяване и
устойчивост

Република България

МИНИСТЕРСТВО НА ЕНЕРГЕТИКАТА

РЪКОВОДСТВО

за

изпълнение и отчитане на инвестициите по

Национален план за възстановяване и устойчивост на Република България

Компонент „Нисковъглеродна икономика“

**Инвестиция С4.І6 "Подкрепа на нови мощности за производство на
електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия"
от КП на средства от МВУ**

Съдържание

ЦЕЛИ И ОБХВАТ НА РЪКОВОДСТВОТО	IV
ЧАСТ I. СЪДЪРЖАНИЕ, ИЗМЕНЕНИЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРА ЗА ФИНАНСИРАНЕ	5
ГЛАВА 1. СЪДЪРЖАНИЕ, ИЗМЕНЕНИЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРА ЗА ФИНАНСИРАНЕ ОТ МЕХАНИЗМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ	5
1. Съдържание на договора за финансиране	5
2. Изменение на договора за финансиране	6
Недопустими изменения на договора за финансиране	6
Допустими изменения на договора за финансиране	7
3. Прекратяване на договора за финансиране	10
ЧАСТ II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА ФИНАНСИРАНЕ	11
ГЛАВА 2. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛИ	11
1. Приложим правен режим за избора на изпълнители	11
2. Определяне прогнозната стойност на процедурите за избор на изпълнител.	
Обособени позиции	13
Функционално свързани дейности	13
Определяне на прогнозната стойност на процедурата за избор на изпълнител	14
3. Принципи при избор на изпълнител	15
ГЛАВА 3. ВЪЗЛАГАНЕ ПО РЕДА НА ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ	16
ГЛАВА 4. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛ ЧРЕЗ ИЗБОР С ПУБЛИЧНА ПОКАНА ПО ПМС № 80/2022 Г.	17
1. Общо описание на процедурата	18
2. Етапи на процедурата	19
3. Детайлно описание на етапите на провеждане	19
Етап 1. Изготвяне на документация за участие в процедурата	19
Етап 2. Обявяване на процедурата в ИС на МВУ	23
Етап 3. Разглеждане и оценяване на офертите, съставяне на протокол и уведомяване на кандидатите за резултатите	23
Етап 4. Извършване на документална проверка за липса на обстоятелства по отношение на избрания изпълнител, съставляващи основания за отстраняване или за неключване на договор	28
Етап 5. Сключване на договор за възлагане на изпълнението	29
4. Изменение на договора за изпълнение	30
6. Прекратяване на процедурата за определяне на изпълнител	32
ГЛАВА 5. ИЗБОР НА ИЗПЪЛНИТЕЛ ИЗВЪН ЗОП и ПМС № 80/2022 г.	32
ГЛАВА 6. ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА КОНТРОЛ ОТ СТРАНА НА СНД НА ПРОВЕЖДАНЕТЕ ОТ КП ПРОЦЕДУРИ ЗА ИЗБОР НА ИЗПЪЛНИТЕЛ	32
1. Предварителен контрол	33

2. Последващ контрол	35
ГЛАВА 7. ТЕХНИЧЕСКО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА ФИНАНСИРАНЕ	37
ГЛАВА 8. ФИНАНСОВО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА ФИНАНСИРАНЕ	39
1. Изисквания към счетоводното и финансово отчитане на инвестицията	39
2. Допустими разходи	40
3. Третиране на ДДС при изпълнението на инвестиции по МВУ	41
4. Плащания от СНД към КП	42
Окончателно плащане	42
ГЛАВА 9. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА НЕДОПУСКАНЕ НА НЕРЕДНОСТИ	43
ЧАСТ III. ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО	44
ГЛАВА 10. ФИНАНСОВО-ТЕХНИЧЕСКИ ОТЧЕТИ	44
1. Общи положения	44
2. Потвърждаване от КП на извършените допустими разходи	45
3. Междинен/окончателен ФТО и окончателно искане за плащане	46
ГЛАВА 11. УДОСТОВЕРЯВАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ И ИЗВЪРШВАНЕТО НА РАЗХОДИТЕ	49
1. Документи към междинен/финален ФТО, потвърждаващи физическото изпълнение на дейностите по инвестицията	49
2. Документи към междинен/финален ФТО, доказващи извършването на допустимите разходи по изпълнение на инвестицията.	55
ГЛАВА 12 ОДОБРЯВАНЕ НА ФТО И ПЛАЩАНИЯ КЪМ КП	57
Спиране на срока за разглеждане на ФТО	57
Пълно или частично одобряване на изпълнението на инвестицията	57
Одобряване на извършени допустими разходи	58
Плащания към КП	58
ГЛАВА 13. ПРОВЕРКИ НА МЯСТО	59
ЧАСТ IV. ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ. ДОКУМЕНТАЦИЯ	63
ГЛАВА 14. ИНФОРМАЦИЯ, КОМУНИКАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ	63
ГЛАВА 15. ДОКУМЕНТАЦИЯ	64
Задължение за съхранение на документацията	64
Препоръки относно съхранението	65
Достъп до документацията	66

ЦЕЛИ И ОБХВАТ НА РЪКОВОДСТВОТО

Настоящото Ръководство се издава в съответствие с чл. 31, ал. 1 от *Постановление № 114 от 8 юни 2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от Механизма за възстановяване и устойчивост* (ПМС № 114/2022).

Ръководството е предназначено за крайните получатели (КП), които изпълняват договори за финансиране по процедура BG-RRP-4.032 Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност от 200 kW до 2 MW и процедура BG-RRP-4.033 Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW от Механизма за възстановяване и устойчивост (МВУ). Ръководството има за цел да ги улесни чрез предоставяне на конкретна, синтезирана и систематична информация относно техните основни права и задължения по договорите, и как финансираните инвестиции да бъдат успешно изпълнени, отчетени и платени.

Ръководството описва действията и формалните процедури, които трябва да бъдат изпълнявани от КП, за да се осигури правилно техническо и финансово изпълнение на договора за финансиране.

Ръководството разглежда следните основни въпроси:

- Съдържание, изменение и прекратяване на договорите за финансиране;
- Техническо изпълнение на договорите за финансиране, в т.ч. провеждане на процедури за определяне на изпълнител, сключване и изпълнение на договорите с изпълнителите;
- Финансово изпълнение на договорите за финансиране, в т.ч. допустимост на разходите и видове плащания;
- Контрол от страна на Структурата за наблюдение и докладване (СНД) върху процедурите за определяне на изпълнител;
- Отчитане на напредъка по изпълнение на инвестицията, в т.ч. междинни и окончателни финансово-технически отчети (ФТО);
- Документооборот и комуникация със съответните институции;
- Правила за информация, комуникация и публичност;
- Поддържане на система за съхраняване на информацията по договорите за финансиране.

ЧАСТ I. СЪДЪРЖАНИЕ, ИЗМЕНЕНИЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

ГЛАВА 1. СЪДЪРЖАНИЕ, ИЗМЕНЕНИЕ И ПРЕКРАТЯВАНЕ НА ДОГОВОРА ЗА ФИНАНСИРАНЕ ОТ МЕХАНИЗМА ЗА ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ И УСТОЙЧИВОСТ

1. Съдържание на договора за финансиране

Със сключения договор за финансиране между Структурата за наблюдение и докладване (СНД) и КП се уреждат правата и задълженията на страните във връзка с изпълнението на одобрената инвестиция по МВУ.

Преди да пристъпи към изпълнението на договора, КП следва подробно да се запознае със съдържанието му, вкл. общите условия и всички приложения към него. Необходимо е да се обърне особено внимание на всички междинни и крайни срокове, свързани с изпълнението на одобрената инвестиция.

КП следва стриктно да изпълнява своите задължения по договора, основните от които са следните:

- носи основната отговорност за изпълнението на одобрената инвестиция и постигането на нейните етапи (качествени показатели) и цели (количествени показатели), така както е заложено в договора. Затова, в съответствие с най-добрите практики в управлението на проекти, КП е длъжен да осигури необходимите ресурси, ефективност, прозрачност и добросъвестност при изпълнението на предвидените дейности.
- длъжен е да предоставя цялата информация за изпълнението на одобрената инвестиция на СНД и/или упълномощени от нея лица, а при поискване и на: Дирекция „Национален фонд“ в Министерството на финансите в качеството ѝ на национален координиращ орган по изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ); Дирекция „Централно координационно звено“ в администрацията на Министерския съвет, която отговаря за наблюдението на изпълнението на етапите и целите в ПВУ, включително напредъка по общите показатели, зеления и дигиталния принос на инвестициите и равнището на социалните разходи; националните одитиращи органи; службите на Европейската комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата, и външните одитори, извършващи проверки на документацията по изпълнение на инвестицията съгласно Общите условия на договора. СНД и посочените контролни и одитиращи органи могат по всяко време да изискват допълнителна информация, като тази информация следва да им бъде предоставена в срока и вида, посочени в тяхното искане.
- изпълнява дейностите според описанието на одобрената инвестиция, съставляваща Приложение I - неразделна част от договора. При неизпълнение на част от предвидените

дейности и/или при непостигане на заложените етапи и цели СНД може да не признае частично/изцяло изпълнението на одобрената инвестиция и извършените за това разходи.

2. Изменение на договора за финансиране

След подписване на договора за финансиране могат да настъпят промени в някои обстоятелства, отразени в него. Договорът за финансиране може да се изменя по взаимно съгласие на страните в изрично предвидените случаи. Изменението може да бъде направено по инициатива на КП и/или по инициатива на СНД. Изменението на договора, включително на приложенията към него, се оформят писмено или като електронен документ, подписан с електронни подписи в съответствие със Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги, съхраняван в Информационната система на Механизма за възстановяване и устойчивост (ИС на МВУ).

В зависимост от вида на допустимите промени, изменението на договора за финансиране може да бъде направено по два начина:

- 1) При специфични формални или маловажни промени, както е посочено по-долу и е предвидено в договора за финансиране, страните могат да постигнат съгласие за изменение на договора в рамките на разменената между тях кореспонденция във връзка с изменението, в т.ч. кореспонденция през ИС на МВУ. В тези случаи допълнително споразумение не се сключва и изменението се счита за направено по силата и при условията на разменената кореспонденция, включваща изричното или мълчаливо съгласие на СНД за изменението, без за това да е необходимо изричното подписване на нарочен двустранен писмен или електронен документ между страните.
- 2) В останалите случаи за изменението на договора се сключва допълнително споразумение, което се оформя и подписва като изричен двустранен писмен или електронен¹ документ.

Изменението на договора за финансиране влиза в сила от датата на подписването.

Недопустими изменения на договора за финансиране

При всички случаи следните изменения в договора за финансиране са недопустими:

- Промени, които засягат основната цел на одобреното предложение за изпълнение на инвестицията по ПВУ и променят предназначението на подпомаганите активи;
- Промени, които водят до несъответствие с целите, дейностите, изискванията, посочени в условията за кандидатстване и изпълнение по процедурата за подбор;
- Промени, които биха поставили под въпрос сключването на договора за финансиране,

¹ В съответствие със Закона за електронния документ и електронните удостоверителни услуги.

съответно условията, при които същият е бил сключен;

- Промени, които водят до несъответствие с критериите за оценка, по които проектът (предложението за изпълнение на инвестиция) е бил оценен и одобрен за финансиране;
- Промени, които биха представлявали нарушение на принципа на равнопоставеност на кандидатите и нарушават конкурентните условия, заложи в условията за кандидатстване и изпълнение, и приложимата нормативна уредба към съответната процедура за предоставяне на безвъзмездното финансиране по МВУ;
- Промени, които биха довели до несъответствие на одобрената инвестиция с правилата на приложимия режим на държавна/минимална помощ, включително по отношение на техническите изисквания на Регламент (ЕС) №651/2014;
- Промени в бюджета на одобрената инвестиция, водещи до увеличаване на първоначално договорения процент и размер, предвидени в договора за финансиране или в условия за кандидатстване и изпълнение;
- Промени, които поставят под въпрос постигането на етапите и целите (планираните резултати) на одобрената инвестиция и могат да доведат до изменения в одобрения проект (инвестиция по ПВУ), които биха поставили под въпрос решението за предоставяне на безвъзмездното финансиране.

Допустими изменения на договора за финансиране

1) При промяна на следните обстоятелства **не се изисква изрично съгласие от СНД и не се подписва допълнително споразумение:**

- а) промяна в адреса за кореспонденция и контакти;
- б) отстраняване на технически грешки в проекта с изключение на промяна на минималните технически и функционални характеристики, индикатори, етапи и цели;
- в) промяна в седалище и адреса на управление;
- г) промяна в плана за изпълнение на дейностите;
- д) промяна в наименованието на КП;
- е) промяна в бюджета на договора, свързана с прехвърляне на средства в рамките на един „тип разходи“ или прехвърляне на средства от един „тип разходи“ в друг, като отклонението е под 15 % от първоначално договорения размер, в случаите когато посоченото е в съответствие с условията за кандидатстване и условията за изпълнение;
- ж) промяна на банкова сметка;
- з) промяна на обслужващ/и одитор/и.

При необходимост от промяна на някое от гореизброените обстоятелства, КП незабавно

уведомява СНД през ИС на МВУ и предоставя всички необходими документи, обосноваващи необходимостта от промяната и нейното съответствие с изискванията за изменение на договора. Ако СНД не възрази изрично в срок от 15 работни дни от получаване на обоснованото писмено уведомление, а в случаите на допълнително изискани пояснения и документи – от тяхното получаване, изменението влиза в сила автоматично след изтичане на 15 дневния срок.

2) При промяна на следните обстоятелства **се изисква изрично съгласие от СНД, но не се подписва допълнително споразумение:**

- а) промяна на законния/ите представляващ/и;
- б) промени на минималните технически параметри на оборудването;
- в) промяна на мястото и/или адреса на изпълнение на инвестицията в съответствие с териториалния обхват на процедурата и интензитета на помощта;
- д) промяна в правно-организационната форма;
- е) временно спиране на изпълнението на проекта;
- ж) при промяна на техническия ръководител.

Забележка:

Промени в оборудването на одобреното предложението за изпълнение на инвестиция, като клетки, корпуси, инвертори, системи за управление, трансформатори, кабели, баланс на инсталацията и друго второстепенното оборудване, ще бъдат допустими след получаване на изрично съгласие от СНД и само доколкото отговарят едновременно на следните условия:

(а) новото оборудване, съответно комбинираният проект и ЛСС след промяната, продължава да отговаря на изискванията на Условието за кандидатстване и на Минималните технически изисквания по Приложение 13 към тях;

(б) новото оборудване не променя архитектурата на решението или не компрометира оперативните, техническите или регулаторните изисквания на одобреното предложение за изпълнение на инвестиция;

(в) промените не водят до увеличение на размера на безвъзмездното финансиране на одобреното предложение за изпълнение на инвестиция (увеличение в цялост и по отделни видове разходи, на интензитета на безвъзмездното финансиране и т.н.);

(г) промените не водят до риск от неспазване на сроковете за постигане на междинните етапи или крайния срок за изпълнение на предложението за изпълнение на инвестиция;

(д) промените не водят до намаляване на целевите стойности на индикаторите, посочени в одобреното предложение за изпълнение на инвестиция;

(е) не се сменя доставчика на основното оборудване (като клетки, корпуси, инвертори и системи за управление) поради свързаната с това допълнителната административна тежест, включително процесите на повторно сертифициране, проверка на съвместимостта и свързаните с това забавяния на реализацията на одобреното предложение за изпълнение на инвестиция.

При необходимост от промяна на някое от гореизброените обстоятелства, КП незабавно уведомява СНД през ИС на МВУ и предоставя всички необходими документи, обосноваващи необходимостта от промяната и нейното съответствие с изискванията за изменение на договора. Изменението на договора за финансиране влиза в сила веднага след получаване на изрично съгласие от страна на СНД. СНД се произнася по искането в срок до 15 работни дни от получаване на уведомлението, съответно от получаването на допълнително изискани пояснения и/или документи във връзка с промяната.

- 3) Допълнително споразумение се подписва (а) по инициатива на СНД или на КП, когато това се основава на свързани с процедурата за предоставяне на средства по МВУ промени в правото на Европейския съюз и/или българското законодателство, в политиката на европейско и/или национално ниво, произтичаща от МВУ, ПВУ или друг стратегически документ, или при тяхното изменение; и/или (б) по мотивирано искане на КП за всички останали случаи на изменение на договора за финансиране и доколкото това не води до недопустими изменения. Когато изменението е по инициатива или искане на КП, същият следва да представи на СНД обосновано предложение за това. СНД взема решение по предложението в срок до 30 работни дни от получаване му. СНД може да откаже предложеното изменение на договора, както и да изисква допълнителни пояснения и документи, обосноваващи предлаганото изменение. Изменението на договора, вкл. на одобреното предложение за изпълнение на инвестиция, влиза в сила след сключване на допълнително споразумение между СНД и КП. Допълнителното споразумение се подписва от страна на КП от лицата, които го представляват по закон или от надлежно упълномощено лице, по реда за подписване на първоначалния договор. Подписаното допълнително споразумение става неразделна част от договора за финансиране.

Подаването на всички документи за изменението се извършва чрез ИС на МВУ.

При установена необходимост, СНД може да изиска и допълнителни разяснения или документи, на базата на които да вземе окончателното си решение.

За промени, подлежащи на вписване в ТР и Регистъра на ЮЛНЦ, СНД ще извърши служебна проверка, относно вписването на променените обстоятелства (наименование, седалище и адрес на управление, законен представител, правно-организационна форма и др.) по отношение на регистрираните по Закона за ТР и Регистъра на ЮЛНЦ КП.

СНД си запазва правото да откаже исканото от КП изменение на договора за финансиране, в случай на противоречие с условията на Договора за финансиране, Условията за кандидатстване и изпълнение, приложимата нормативна уредба, както и в случаите, описани в Общите условия.

Всички искания за промяна в обстоятелствата на договора трябва да бъдат придружавани от съответните потвърждаващи документи, които обосновават и доказват необходимостта от промяна. Всички представени документи трябва да бъдат подписани от лицето/ата, които представляват КП по закон или от надлежно упълномощено лице.

3. Прекратяване на договора за финансиране

Ако някоя от страните счита, че договорът повече не може да се изпълнява ефективно, се пристъпва към неговото прекратяване. Договорът може да бъде прекратен както по взаимно съгласие на страните, така и едностранно по инициатива на СНД или на КП. Основанията и условията за прекратяване на договора за финансиране са подробно описани в чл. 11 от Общите условия - Приложение II към договора.

На основание т. 3.5.1 от договора за финансиране, СНД има право да задържи и усвои Гаранцията за изпълнение.

ЧАСТ II. ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

ГЛАВА 2. ОБЩИ ПРАВИЛА ЗА ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛИ

В процеса на изпълнение на одобрените инвестиции КП възлагат на външни изпълнители извършването на определени дейности. Изпълнителите не са партньори по изпълнението на одобрената инвестиция, а доставчици на съответните стоки, услуги или строителство, необходими за нейното изпълнение.

1. Приложим правен режим за избора на изпълнители

В зависимост от правния статут на КП, вида на възлаганите дейности (доставка на стоки, услуги или строителство) и тяхната прогнозна стойност, определянето на изпълнители по процедура BG-RRP-4.032 „Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност от 200 kW до 2 MW“ и процедура BG-RRP-4.033 „Подкрепа на нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия с инсталирана мощност над 200 kW“ се извършва, както е посочено по-долу.

1) Възлагане по реда на Закона за обществените поръчки (ЗОП).

В случаите, когато КП се явява възложител по смисъла на Закона за обществените поръчки (ЗОП), той задължително прилага ЗОП и нормативните актове по прилагането му при възлагането на дейности по одобрената инвестиция.

2) Възлагане по реда на Постановление № 80 на Министерския съвет от 13 май 2022 г. за определяне на определяне на правилата за възлагане на дейности по инвестиции от крайни получатели на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост (ПМС № 80/2022 г.)

ВАЖНО: В случаите, когато КП не е възложител по смисъла на ЗОП и финансирането от МВУ е на стойност над 50 на сто от общата стойност на комбинирания проект (компонент производство и компонент съхранение), възлага дейности по изпълнението на одобрената инвестиция по реда и условията на ПМС № 80/2022 г.

В случаите, когато КП не е възложител по смисъла на ЗОП и финансирането от МВУ за одобрената инвестиция е на стойност равна или под 50 на сто от общата стойност на комбинирания проект не се прилага редът и условията на ПМС № 80/2022 г.

3) В случаите, когато **изборът на изпълнител не попада под някой от двата посочени по-горе правни режима**, КП е свободен да избере изпълнител на възлаганите дейности по собствено усмотрение по начин, който намери за най-подходящ. Въпреки това, КП

следва да спазва принципа за добро финансово управление, съгласно чл. 33 от Регламент (ЕС) 2018/1046. В тази връзка, СНД по Инвестиция С4.16 „Подкрепа за нови мощности за производство на електроенергия от възобновяеми източници и съхранение на електроенергия“ ще изисква разходването на средствата да бъде икономично, ефективно и ефикасно. Предвид това, изграждането на ЛСС, като компонент от комбинирания проект трябва да бъде изпълнено при пазарни условия от външни изпълнители и осигурено наличие на одитна следа. Дълготрайните активи следва да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с КП, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта, съгласно приложимите счетоводни стандарти. За целта към първичните платежни документи следва да се приложат оферти, каталози, разпечатки от официални интернет страници на производители/доставчици или комбинация от посочените, съдържащи цена, характеристика/функционалност/описание. Съгласно чл. 132 от Регламент (ЕС) 2018/1046, КП отговаря за съхранението на документацията и разходооправдателните документи, включително статистически данни и други данни, отнасящи се до финансирането, както и записи и документи в електронен формат, в продължение на пет години след плащането на баланса (окончателно плащане) или, когато няма такова плащане, след трансакцията на последното плащане.

В допълнение, КП следва да спазва и принципите при избор на изпълнител по т. 3 по-долу.

Приложимият правен режим за избор на изпълнители от КП по двете процедури е посочен в таблицата по-долу.

Таблица 1. Приложим правен режим на избор на изпълнители от КП

ЗОП	КП е възложител по Закона за обществените поръчки. В този случай крайният възложител прилага ЗОП и подзаконовите актове по прилагането му.
ПМС № 80/2022 г.	КП не е възложител по смисъла на ЗОП и финансирането от МВУ е на стойност над 50 на сто от общата стойност на комбинирания проект (компонент производство и компонент съхранение), възлага дейности по изпълнението на одобрената инвестиция по реда и условията на ПМС № 80/2022 г. КП не е възложител по смисъла на ЗОП и финансирането от МВУ за одобрената инвестиция е на стойност равна или под 50 на сто от общата стойност на комбинирания проект не се прилага редът и условията на ПМС № 80/2022 г.

По усмотрение на КП	В случаите, когато изборът на изпълнител не попада под някой от двата посочени по-горе правни режима, КП е свободен да избере изпълнител на възлаганите дейности по собствено усмотрение по начин, по който намери за най-подходящ, но задължително при спазване на принципите на добро финансово управление, свободна конкуренция, равнопоставеност, недопускане на дискриминация, пропорционалност, публичност и законосъобразност, което гарантира осигуряване на ефективност, ефикасност и прозрачност при разходването на средствата от МВУ.
---------------------	--

2. Определяне прогнозната стойност на процедурите за избор на изпълнител. Обособени позиции

Видът на процедурите за избор на изпълнител, които КП следва да проведе в съответствие с приложимия правен режим за избор на изпълнител, се определя в зависимост от общата прогнозна стойност на възлаганата дейност съгласно одобрения бюджет на инвестицията и особеностите на отделните дейности, в частност дали една или повече дейности са функционално свързани помежду си.

При възлагане на дейности по одобрената инвестиция на външни изпълнители се използват кодовете на номенклатурите (класификацията на дейностите) в Общия терминологичен речник², приет с Регламент (ЕО) № 2195/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 5 ноември 2002 г. относно Общия терминологичен речник, свързан с обществените поръчки (CPV). Когато КП използва други номенклатури в дейността си, задължително се посочва съответствието им с Общия терминологичен речник

Функционално свързани дейности

Ако в рамките на одобрената инвестиция са налице „функционално свързани“ дейности, независимо че същите са описани обособено в предложението за изпълнение на инвестицията и/или са посочени в различни редове на бюджета на инвестицията, КП следва да проведе за тях една (обща) процедура за избор на изпълнител. В този случай предметът на процедурата следва да включва доставката на всички стоки или изпълнението на всички услуги, които са функционално свързани помежду си. Под „функционално свързани“ следва да се разбира стоки и услуги, които се използват за същите или сходни нужди.

Не се допуска разделяне на предмета на процедурата при изпълнението на одобрената инвестиция с цел заобикаляне прилагането на правилата на ЗОП или на ПМС № 80/2022 г. за съответния тип процедура.

² Общият терминологичен речник може да бъде намерен на интернет-страницата на Агенцията за обществени поръчки <https://www2.aop.bg/wp-content/uploads/2019/05/OTR.pdf>.

Определяне на прогнозната стойност на процедурата за избор на изпълнител

Прогнозната стойност на процедурата се определя от КП въз основа на заложената в бюджета на инвестицията обща стойност на дейността или на функционално свързаните дейности, включени в предмета на процедурата. Общата стойност включва всички плащания без данък върху добавената стойност (ДДС), включително предвидените опции и подновявания на договорите, посочени изрично в условията на процедурата за избор на изпълнител.

Прогнозната стойност трябва да е актуална към датата на откриване на процедурата за избор на изпълнител.

Когато в структурата на КП има обособени звена на териториален, функционален или друг принцип, които не са самостоятелни КП или възложители по ЗОП (ако е приложимо), прогнозната стойност на конкретната процедура се определя на база потребностите на всички обособени звена заедно.

Предметът на процедурата може да се раздели на две или повече обособени позиции в случаите, когато:

- съответните доставки/услуги представляват такава част от обекта на процедурата, която въпреки че може да бъде самостоятелен обект на процедура, е систематично свързана с другите позиции от обекта на процедурата;
- доставките и/или услугите не могат да бъдат извършени от един изпълнител предвид наложените се търговски практики на съответния пазар на доставки, услуги, строителство.

Когато процедурата за избор на изпълнител включва няколко обособени позиции, всяка от които е предмет на договор, стойността на процедурата е равна на сбора от стойностите на всички позиции. Този сбор е определящ за избора на вида процедурата, а не стойността на всяка обособена позиция поотделно.

Когато обособена позиция се възлага самостоятелно, се спазва редът, приложим за общата стойност на цялата поръчка.

При определяне прогнозната стойност на процедура с предмет строителство в нея се включва и стойността на всички доставки и услуги, предоставени от КП на изпълнителя, при условие че такива са необходими за изпълнението на строителството. При определяне стойността на договор за строителство не се допуска включването на доставки или услуги, които не са необходими за неговото изпълнение.

Не се допуска разделяне на процедурата на части, с което се прилага ред за възлагане за по-ниски стойности, и по този начин се заобикаля прилагането на правилата на ЗОП или на ПМС № 80/2022 г. за съответния тип процедура.

3. Принципи при избор на изпълнител

Определянето на изпълнител при всички случаи се осъществява при спазването на следните принципи: свободна конкуренция, равнопоставеност, недопускане на дискриминация, пропорционалност, добро финансово управление, публичност и законосъобразност (недопускане на нередности).

С определянето на изпълнител при спазването на тези принципи се цели осигуряване на ефективност, ефикасност и прозрачност при изпълнението на договорите за финансиране.

Свободна конкуренция

Процедурите за избор на изпълнител не могат да бъдат изкуствено разделяни, с цел да се избегнат правилата, приложими при провеждането им, като КП следва да осигури условия, които да позволят свободна и лоялна конкуренция и избор на изпълнител, предложил най-ефективна и ефикасна оферта. При възлагането на договорите КП няма право да ограничава конкуренцията чрез включване на условия или изисквания, които дават необосновано предимство или необосновано ограничават участието на стопански субекти в обществените поръчки и които не са съобразени с предмета, стойността, сложността, количеството или обема на процедурата за избор на изпълнител.

Равнопоставеност и недопускане на дискриминация

КП е длъжен да осигури равно третиране на кандидатите, като определи в тръжната документация ясни условия, даващи възможност на най-широк кръг от кандидати да участват в процедурите за определяне на изпълнител. КП е длъжен да гарантира избора на изпълнител въз основа на обективни критерии и без външна намеса.

Публичност

КП е длъжен да гарантира публичност и прозрачност на процедурата по сключване на договор с външен изпълнител чрез публикуване на пълна информация относно условията за избор, в случаите, в които това е предвидено.

Пропорционалност

При избора на изпълнител в рамките на приложимите правила КП следва да избягва административна тежест непропорционална на вида и стойността на възлаганата дейност.

Добро финансово управление

Изграждането на ЛСС, като компонент от комбинирания проект, трябва да бъде изпълнено при пазарни условия от външни изпълнители (трети страни, несвързани с КП) и осигурено наличие на одитна следа. Дълготрайните активи следва да бъдат закупени при пазарни условия от трети страни, несвързани с КП, и да бъдат включени в активите на предприятието, получаващо помощта, съгласно приложимите счетоводни стандарти. За целта към първичните платежни документи следва да се приложат оферти, каталози,

разпечатки от официални интернет страници на производители/доставчици или комбинация от посочените, съдържащи цена, характеристика/функционалност/описание. Съгласно чл. 132 от Регламент (ЕС) 2018/1046, КП отговаря за съхранението на документацията и разходооправдателните документи, включително статистически данни и други данни, отнасящи се до финансирането, както и записи и документи в електронен формат, в продължение на пет години след плащането на баланса (окончателно плащане) или, когато няма такова плащане, след трансакцията на последното плащане.

Недопускане на нередности

При провеждането на процедурите за избор на изпълнител и изпълнението на договорите с изпълнителите КП е длъжен да спазва всички изисквания, произтичащи от приложимите нормативни актове от правото на ЕС и националното законодателство, в това число, но не единствено, нормативните актове, които уреждат бюджетната, финансово-стопанската и отчетната дейност, възлагането и изпълнението на обществени поръчки по реда на ЗОП. Всяко нарушение на приложимото право на Европейския съюз и/или на българското законодателство, извършено във връзка с изпълнението на договора чрез действие или бездействие от страна на КП, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на средства от бюджета на ЕС, и/или бюджетите на институциите, органите, службите и агенциите на ЕС, създадени съгласно Договорите на ЕС, и/или бюджетите, пряко или косвено управлявани и контролирани от тях, и/или на средства от националния бюджет, се счита за „нередност“ при изпълнението на договора за финансиране.

КП е длъжен при изпълнението на договора да не допуска измама, корупция, конфликт на интереси и двойно финансиране, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз, както и да прилага контроли за тяхното предотвратяване, установяване и коригиране. „Финансови интереси на ЕС“ означава всички приходи, разходи и активи, включени във, придобити чрез или дължими на: бюджета на ЕС; бюджетите на институциите, органите, службите и агенциите на ЕС, създадени съгласно Договорите на ЕС, или бюджетите, пряко или косвено управлявани и контролирани от тях.

Констатирането на нередности при изпълнението на договора за финансиране може да доведе до прекратяване на договора за финансиране и възстановяване на изплатеното безвъзмездно финансиране, до изключване на кандидата/ участника в процедурата или изпълнителя от други договори с ЕС или до налагането на други санкции.

ГЛАВА 3. ВЪЗЛАГАНЕ ПО РЕДА НА ЗАКОНА ЗА ОБЩЕСТВЕНИТЕ ПОРЪЧКИ

В случаите, в които КП е възложител по смисъла на Закона за обществените поръчки (ЗОП), той прилага ЗОП и подзаконовите актове по прилагането му при възлагането на дейности по изпълнение на одобрената инвестиция на външни изпълнители.

Възлагането на обществени поръчки по реда на ЗОП е предмет на детайлна нормативна

регламентация, която често се изменя с оглед съобразяване с динамичните обществени промени в тази сфера.

Съществува и изключително обемна правораздавателна практика на Комисията за защита на конкуренцията и Върховния административен съд относно прилагането на законодателството в областта на обществените поръчки.

За възлагането на обществени поръчки се изготвят и издават по реда на чл. 109 от Правилника за прилагане на ЗОП (ППЗОП) стандартизирани изисквания и образци на документи, обхващащи различни публични сектори и видове дейности, които се публикуват на интернет-страницата³ на Агенцията за обществените поръчки (АОП) и са задължителни за прилагане от съответните възложители. Самата АОП издава и периодично осъвременява подробни наръчници, помагала и специфични методически указания за прилагане на законодателството в областта на обществените поръчки по изключително широк кръг въпроси.⁴

И не на последно място, конкретни стандартизирани изисквания и проекти на документи издават и редица държавни ведомства, с цел същите да се прилагат от подчинените им административни структури или при изпълнението на конкретни дейности или финансиращи програми, за които те отговарят, вкл. във връзка с изпълнението на инвестиции по МВУ.

Във връзка с горното, за да не усложнява с допълнителни указания и без това комплексната нормативна рамка по провеждане на обществените поръчки, настоящото Ръководство не предлага конкретни изисквания и препоръки относно провеждането на обществени поръчки, като вместо това препраща и препоръчва на КП да се запознаят детайлно с приложимото законодателство, правораздавателна практика и методически указания, да идентифицират приложимите към тях стандартизирани образци на изисквания и документи, и да ги прилагат по подходящ начин съобразно спецификата на инвестицията, която изпълняват.

ГЛАВА 4. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛ ЧРЕЗ ИЗБОР С ПУБЛИЧНА ПОКАНА ПО ПМС № 80/2022 Г.

В случаите, в които определянето на изпълнител попада задължително под обхвата на ПМС № 80/2022 г., КП прилага процедура за избор чрез публична покана по реда и условията на това постановление.

Забележка: В случаите, когато КП не е възложител по смисъла на ЗОП и финансирането от МВУ за одобрената инвестиция е на стойност равна или под 50 на сто от общата стойност на комбинирания проект, ПМС № 80/2022 г. не се прилага.

³ <https://www2.aop.bg/obrazci-i-spisyci/standartizirani-dokumenti/>

⁴ <https://www2.aop.bg/metodologiya/metodicheski-ukazaniya/>

По-долу са посочени стъпките при провеждане на процедура по ПМС № 80/2022 г., ако е приложима, както и основни правила и последователността на действията при провеждане й, вкл. сключване на договорите за изпълнение, изпълнението на договора за възлагане, изменението на тези договори в случай на нужда, както и условията и реда прекратяване на процедурата за определяне на изпълнител в посочените случаи.

1. Общо описание на процедурата

При процедурата за определяне на изпълнител чрез публична покана по ПМС № 80/2022г. оферта може да подават всяко българско или чуждестранно физическо или юридическо лице, както и техни обединения.

КП не могат да включват в публичната покана условия, които необосновано препятстват участието на лица в процедурата, както и информация, насочваща към конкретен модел, източник, процес, търговска марка, патент или друго подобно, което би довело до облагодетелстването или елиминирането на определени лица или продукти, а когато предвид спецификата на предмета това е обективно невъзможно, след посочването им се добавят думите "или еквивалентно". СНД си запазва правото да поиска експертно мнение относно обективната невъзможност и да поиска изрично обяснение/обосновка за това от КП.

Процедурата се обявява (открива) чрез публикуване на публичната покана и пълния пакет документи към нея в ИС на МВУ. Достъпът до публичната покана следва да не се възпрепятства по какъвто и да е начин до крайния срок за подаване на оферти. Срокът за подаване на офертите в процедурата не може да бъде по-кратък от 7 дни от публикуването на поканата.

Заинтересованите лица могат да поискат писмено от КП разяснения по публичната покана в срок до 4 дни преди изтичането на срока за подаване на офертите. Разясненията се публикуват в ИС на МВУ в 3-дневен срок от датата на постъпване на искането. Публикуваните разяснения по стават неразделна част от публичната покана, като те не следва да променят предварително обявените с поканата условия.

КП може по всяко време да проверява заявените от кандидатите данни, да иска разяснения относно офертата и представените към нея документи, както и да изисква представяне в определен срок на допълнителни доказателства за обстоятелствата, посочени в офертата. КП писмено уведомява кандидатите за липсващи документи или за констатираните нередовности, посочва точно вида на документа или документите, които следва да се представят допълнително, и определя срок за представянето им, който е еднакъв за всички кандидати и не може да бъде по-кратък от 5 дни.

КП съставя и подписва протокол за резултатите от работата си по разглеждане и оценка на офертите. В срок от 3 дни от подписване на протокола КП писмено уведомява всички

кандидати за резултатите. КП сключва с определения за изпълнител кандидат писмен договор за изпълнение, който включва всички предложения от неговата оферта. Изменение на договора е допустимо само в изрично посочените в ПМС № 80/2022 г. случаи, като СНД следва да бъде уведомена за изменението чрез ИС на МВУ.

2. Етапи на процедурата

Принципната последователност на етапите при подготовка и провеждане на процедурата за избор чрез публична покана включва 5 етапа, както следва:

Етап 1. Изготвяне на документация за участие в процедурата

Етап 2. Обявяване на процедурата в ИС на МВУ

Етап 3. Разглеждане и оценяване на офертите, съставяне на протокол и уведомяване на кандидатите за резултатите от оценката

Етап 4. Извършване на документална проверка за липса на обстоятелства по отношение на избрания изпълнител, съставляващи основания за отстраняване от процедурата или за неключване на договор

Етап 5. Сключване на договор за възлагане на изпълнението

3. Детайлно описание на етапите на провеждане

За провеждането на процедурата е необходимо да се предприемат следните действия, изброени по-долу.

Етап 1. Изготвяне на документация за участие в процедурата

При изготвянето на документацията следва да се обърне специално внимание на следното:

- крайните срокове, предвидени в процедурата;
- стойностите на възлагане, като се вземат предвид всички функционално свързани дейности по инвестицията, които определят общата стойност на поръчката;
- продължителност и период на изпълнение;
- техническата спецификация/задание, следва да съответства на заложеното в договора за финансиране и приложенията към него техническо описание на съответното оборудване/СМР/услуги, предвидени за изпълнение по одобрената инвестиция.

Документацията за участие в процедура за избор на изпълнител чрез публична покана съдържа следните документи:

Таблица 2. Документация по процедурата за избор на изпълнител чрез публична покана

№	Наименование	
1	Публична покана	изготвя се от КП
2	Изисквания към офертите	изготвя се от КП
3	Техническа спецификация/техническо задание	изготвя се от КП
4	Избрания критерий за оценка, показателите, относителната им тежест	изготвя се от КП
5	Образец на оферта	изготвя се от КП
6	Декларация за липса на обстоятелства, съставляващи основания за отстраняване от процедурата, по чл. 11, ал. 4, т. 2 от ПМС № 80/2022 във връзка с чл. 54, ал. 1 от ЗОП и по чл. 12, ал. 1 и 2 от ПМС № 80/2022	изготвя се от КП
7	Проект на договор с изпълнителя	изготвя се от КП

По-важните **изисквания и препоръки** при изготвяне на публичната покана и документацията към нея са следните.

При съставяне на **публичната покана** следва да имате предвид следното:

- *Срокът за получаване на офертите* трябва да е съобразен с обема и сложността на предмета на поръчката и не може да бъде по-кратък от 7 дни, считано от датата, следваща датата на публикуването ѝ в ИС на МВУ;
- При попълване на *териториалния код на поръчката* по териториалната класификация NUTS на ЕС следва да се направи справка в Класификация на териториалните единици за статистически цели в България⁵;
- При попълване на *прогнозната стойност* на договора (ако е приложимо), не трябва да надвишавате одобрения бюджет на одобрената инвестиция по съответните пера;
- Ако се определят *минимални изисквания за икономическо и финансово състояние, и за технически възможности и квалификация на кандидатите*, не трябва да бъдат поставяни условия, които необосновано препятстват участието на лица в процедурата и същите трябва да са съобразени с конкретните изисквания на процедурите.

⁵ https://www.nsi.bg/sites/default/files/files/pages/Classifics/NUTS_V2016_BG_BUL.pdf

- *Периодът на изпълнение* трябва да бъде в рамките на договора за предоставяне на финансиране от МВУ (т.е. преди датата на приключването му).

Ако бъдат предвидени **минимални изисквания за икономическо и финансово състояние, и за технически възможности и квалификация** на кандидатите, те трябва да са съобразени с предмета и стойността на възлагане, както и с количеството, обема и сложността на дейностите, които ще се извършват, като следва да се спазват и принципите за свободна конкуренция, равнопоставеност, недопускане на дискриминация, пропорционалност и публичност. При включване на *изисквания за икономическо и финансово състояние* изискуемият общ оборот (нетните приходи от продажби), включително оборотът, който се отнася до предмета на поръчката, не може да надвишава повече от два пъти прогнозната стойност на процедурата или на съответната обособена позиция, в случай че процедурата е с обособени позиции. За доказване на съответствието с изискванията за икономическо и финансово състояние, и за технически възможности и квалификация от кандидатите могат да се изискват само документите, изрично посочени в чл. 7 от ПМС № 80/2022.

В случай че процедурата е разделена на обособени позиции, минималните изисквания за икономическо и финансово състояние се определят поотделно за всяка обособена позиция.

В случай че процедурата е разделена на обособени позиции, минималните изисквания за технически възможности и/или квалификация се определят поотделно за всяка обособена позиция.

Определянето на изпълнител се извършва въз основа на икономически най-изгодната оферта. Икономически най-изгодната оферта се определя въз основа на един от следните **критерии за възлагане**:

- i) най-ниска цена;
- ii) ниво на разходите, като се отчита разходната ефективност, включително разходите за целия жизнен цикъл; или
- iii) оптимално съотношение качество/цена, което се оценява въз основа на цената, както и на показатели, включващи качествени, екологични и/или социални аспекти, свързани с предмета на поръчката.

Показателите, включени в критериите по точки ii) и iii), трябва да са свързани с предмета на поръчката. Те могат да съдържат фактори, които се отнасят до всеки етап от жизнения цикъл на строителството, доставките или услугите, независимо че тези фактори не се отнасят до характеристиките, посочени в техническите спецификации. Те не трябва да дават неограничена свобода на избор и трябва да гарантират реална конкуренция. Критерии за подбор на кандидатите за изпълнители не могат да се включват като показатели за оценка на офертите. Последното означава, че когато като показател за

оценка се използват определени технически спецификации на оборудване/машини/софтуер, не би следвало да се извършва оценка на параметри/функции, посочени като минимални технически и функционални изисквания към предмета на доставката в техническата спецификация.

Методиката за определяне на комплексната оценка трябва да съдържа точни указания за определяне на оценката по всеки показател. Когато критерият за възлагане включва повече от един показател, КП следва да определи в публичната покана методиката за комплексна оценка и начина за определяне на оценката по всеки показател. Начинът на определяне на комплексната оценка трябва да: i) дава възможност да се оцени нивото на изпълнение, предложено във всяка оферта, в съответствие с предмета на поръчката и техническите спецификации; ii) дава възможност да бъдат сравнени и оценени обективно подадените оферти; iii) осигурява на кандидатите за изпълнител достатъчно информация за правилата, които ще се прилагат при определяне на оценката по всеки показател, като: а) за количествено определяемите показатели се определят стойностите в цифри или в проценти и се посочва начинът за тяхното изчисляване; б) за качествените показатели, които са количествено неопределими, се посочва начинът за тяхното оценяване с конкретна стойност чрез експертна оценка.

Не се допуска включването на показатели за оценка, които отчитат времето за извършване на плащанията (отложено или разсрочено плащане) или оценяване на размера или отказа от авансово плащане, когато се предвижда предоставяне на аванс.

В надлежно обосновани случаи платимата цена или разходите могат да бъдат фиксирани. В тези случаи оценката на офертите се основава единствено на показателите, свързани с измерване на качеството.

Когато показателят за оценка е свързан със срок, включително за гаранционната поддръжка, КП определя минимални и/или максимални граници, като отчита необходимото време за изпълнение на поръчката съобразно нейната сложност и изискванията на приложимите нормативни актове.

Проектът на **договор с изпълнителя** се съставя от КП при съобразяване със спецификата и срока на изпълнение на възлаганите дейности по одобрената инвестиция по ПВУ. Договорът следва да съдържа като минимум: страни по договора, предмет на договора, спецификации (ако е приложимо), специфични условия (ако е приложимо), цена, начин на плащане, срок на договора, срокове/график за изпълнение на отделните позиции доставки/услуги/строителство (ако е приложимо), начинът на приемане на доставката/услугата (приемо-предавателен протокол), гаранции (ако е приложимо). Начинът на плащане към изпълнителя може да бъде определен например така:

- авансово и окончателно (балансово) плащане по договора;

- междинно и окончателно (балансово) плащане по договора;
- авансово, междинно и окончателно (балансово) плащане по договора;
- само окончателно (балансово) плащане по договора.

Обстоятелството, че **кандидатите в процедурата не попадат в някое от основанията за изключване** от участие в процедура за определяне на изпълнител се доказват от кандидатите с декларация при подаването на офертата (при подписване на договора за това се представят и съответните удостоверятелни документи – виж Етап 5 по-долу).

Етап 2. Обявяване на процедурата в ИС на МВУ

Процедурата за избор на изпълнител чрез публична покана се обявява (открива) чрез публикуване на публичната покана и документите към нея в ИС на МВУ. Целта е да се информират всички заинтересовани потенциални участници за възможността за участие и да се осигури максимална прозрачност при определянето на изпълнител. До изтичането на срока за подаването на офертите се осигурява публичен достъп до поканата в информационната система.

КП могат да публикуват съобщение за поканата и в национални или регионални медии, както и да я публикуват на своята интернет страница или да я изпратят до избрани от тях лица, без да променят определените в публикуваната покана условия за участие в процедурата, на същата дата, на която поканата е публикувана в ИС на МВУ.

Заинтересованите лица могат да поискат писмено от КП разяснения по публичната покана в срок до 4 дни преди изтичането на срока за подаване на офертите. КП публикуват всички разяснения по поканата, дадени по искане на заинтересовани лица, в ИС на МВУ в 3-дневен срок от датата на постъпване на искането. В разясненията не се посочва лицето, направило запитването. Публикуваните разяснения стават неразделна част от публичната покана, като те не следва да променят предварително обявените с поканата условия.

Етап 3. Разглеждане и оценяване на офертите, съставяне на протокол и уведомяване на кандидатите за резултатите

След изтичане на срока, определен за подаване на оферти, КП разглежда и оценява подадените оферти.⁶

Съгласно ПМС № 80/2022 г. за оценяването на офертите **не се формира** изрична оценителна комисия, като отговорност за оценката носи ръководителят (законният/те представите/и) на КП. Ръководителят на КП може неформално да възложи непосредствената дейност по разглеждането и оценяването на офертите на компетентни служители, напр. юрист/и, счетоводител/и, инженер/и, вкл. да подготвят проектите на

⁶ ИС на МВУ позволява отваряне на постъпилите оферти едва след изтичане на определения срок на подаване на оферти.

кореспонденция с кандидатите, ако такава е необходима в процеса на оценка (напр. писмо за искане на допълнителни документи и/или разяснения), да подготвят проект на оценителен протокол, и др. подобни технически дейности по оценяването. Независимо от това ръководителят на КП следва непосредствено да следи процеса на оценяване на офертите, като провери детайлно резултатите от извършената от определените служители дейност по оценяване, ако такава е възложена, тъй като единствено той/тя носи отговорност за правилното оценяване на офертите и законосъобразния избор на изпълнител. Всички документи по провеждането на процедурата се подписват само от ръководителя (законния представител/и) на КП.

КП може по всяко време да проверява заявените от кандидатите данни, да иска разяснения относно офертата и представените към нея документи, както и да изисква представяне в определен срок на допълнителни доказателства за обстоятелствата, посочени в офертата, като предоставените разяснения не следва да включват промени в техническото и ценовото предложение на кандидатите.

КП писмено уведомява кандидатите за липсващи документи или за констатираните нередовности, посочва точно вида на документа или документите, които следва да се представят допълнително, и определя срок за представянето им, който е еднакъв за всички кандидати и не може да бъде по-кратък от 5 дни. При необходимост КП може по всяко време преди сключване на договора да иска разяснения за данни, заявени от кандидатите, и/или да проверява заявените данни, включително чрез изискване на информация от други лица и органи

Принципно разглеждането на офертите протича на няколко последователни стъпки:

Стъпка 1. Подаване на декларации за липса на свързаност и конфликт на интереси от лицата, които представляват КП, и членовете на неговите управителни и надзорни органи

След като станат известни кандидатите, подали оферти в процедурата, лицата, които представляват КП, и членовете на неговите управителни и надзорни органи подписват декларация за липса на свързаност и конфликт на интереси по чл. 12, ал. 1 и 2 от ПМС № 80/202 по отношение на кандидатите.

Когато в състава на контролен или управителен орган на КП участва юридическо лице, декларации подписват и физическите лица, които го представляват съгласно търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел. Когато КП или юридическо лице в състава на негов контролен или управителен орган се представлява от физическо лице по пълномощие, декларации подписва и това физическо лице.

Стъпка 2. Преглед за административно съответствие на подадените оферти.

На този етап се проверява съответствието на всяка от подадените оферти с формалните изисквания относно оформянето, окомплектоването и подаването на офертата, а именно дали офертата е подадена в изисквания образец (ако има такъв), дали е с необходимото съдържание (ясно техническо и финансово предложение), дали е подписана, дали е окомплектована с всички изисквани приложения.

В зависимост от констатираните на тази стъпка проблеми с подадените оферти, КП може да изиска от съответните кандидати да представи изискваните, но първоначално непредоставени документи към офертата, или да отстрани офертата от участие поради недостатъци, които не могат да бъдат поправени. В частност, не могат да бъдат поправяни липси, неясноти или неопределености в техническото и ценовото предложение на кандидата, напр. липса на еднозначно идентифициране на офертираното оборудване (чрез посочване на марка/модел/производител), непълнена единична цена на отделните позиции офертирано оборудване, когато това се изисква от публичната покана, и др. под. Такъв тип недостатъци в офертата не могат да бъдат отстранявани чрез изискване от кандидата по реда на чл. 11, ал. 2 и 3 от ПМС № 80/2022, разяснения и допълнения относно липсващите в офертата елементи на техническото и ценовото предложение, доколкото такъв тип допълнения биха дали възможност на кандидата да промени (подобри) чрез допълване офертата си след изтичане на срока за подаване на оферти, което би било в противоречие с принципите на свободна конкуренция, равнопоставеност, недопускане на дискриминация, пропорционалност и публичност, както и на изричното изискване на чл.11, ал. 2, предложение 4 от ПМС № 80/2022 г., че предоставените разяснения не могат да включват промени в техническото и ценовото предложение на кандидатите.

Изискваните и получени от кандидатите документи се описват в протокола за резултатите от оценката.

Стъпка 3. Преглед за съответствие на кандидатите с изискванията за участие в процедурата

Обхваща проверка за i) липсата на обстоятелства, съставляващи основание за задължително отстраняване на кандидати от процедурата, ii) за съответствие на кандидатите с определените от КП изисквания относно правния им статут и iii) за съответствие на кандидатите с определените минимални изисквания относно икономическо и финансово състояние, и технически възможности и квалификация.

Проверката за *липса на обстоятелства относно кандидатите, представляващи основания за задължително отстраняване от процедурата* по чл. 11, ал. 4, т.2 от ПМС № 80/2022 във връзка с чл. 54, ал. 1 от ЗОП и чл. 12, ал. 1 и 2 от ПМС № 80/2022 се извършва въз основа на подадените от кандидатите декларации за тези обстоятелства.

Проверката за *правния статут на кандидатите* се извършва чрез справки в търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, както и в други публични

регистри, ако това е необходимо.

Проверката за *съответствието на кандидатите с минималните изисквания за икономическо и финансово състояние, и за технически възможности и квалификация* се извършва въз основа на определените от КП и представени от кандидата документи по чл. 7, ал. 12, 13 и 14 от ПМС № 80/2022 г., както и чрез проверка и съответните публични регистри, ако това е необходимо (напр. справка за вписването на кандидата в Централния професионален регистър на строителя, поддържан от Камарата на строителите в България, и пр.).

Въз основа на резултатите от стъпки 1), 2) и 3), КП отстранява, без да разглежда по същество, офертата на:

- 1) кандидат в процедурата, когато той или посочените от него подизпълнители, или членове на техните управителни или контролни органи, са свързани лица по смисъла на § 1, т. 13 и 14 от допълнителните разпоредби на Закона за публичното предлагане на ценни книжа с лицата, които представляват КП, и членовете на неговите управителни и надзорни органи съгласно търговския регистър;
- 2) кандидат в процедурата, спрямо когото лицата, които представляват КП, и членовете на неговите управителни и надзорни органи съгласно търговския регистър и регистъра на юридическите лица с нестопанска цел, имат интерес, който може да води до облага по смисъла на чл. 54 от Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество и за който би могло да се приеме, че влияе на тяхната безпристрастност и независимост във връзка с възлагането в процедурата.
- 3) кандидат, чиято оферта не отговаря на изискванията на чл. 9 от ПМС № 80/2022г. и на условията на публичната покана;
- 4) кандидат, за когото са налице основанията за задължително отстраняване съгласно чл. 54, ал. 1 от Закона за обществените поръчки;
- 5) кандидат, който не отговаря на обявените изисквания за икономическо и финансово състояние, технически и професионални способности;
- 6) кандидат, който не е представил в срок изискваните от КП допълнителни документи или представените документи не отговарят на предварително обявените условия;
- 7) кандидат, който е представил невярна информация;

Офертите на останалите кандидати се допускат до оценка по същество.

Стъпка 4. Оценяване по същество на допуснатите оферти

КП оценява по същество офертите на допуснатите кандидати в съответствие с предварително избрания критерий – най-ниска предлагана цена, оптимално съотношение качество – цена или ниво на разходите, в съответствие с методиката за оценка, приложена към Публичната покана. КП оценява последователно техническите и ценови оферти на

всеки от кандидатите, определя комплексната оценка на всяка от офертите и на тази основа изготвя класиране на кандидатите.

Стъпка 5. Съставяне на протокол с резултатите от оценката

КП съставя и подписва протокол за резултатите от разглеждането и оценката на офертите. Протоколът съдържа съществената информация относно всяка от посочените по-горе стъпки на оценяване на офертите, в т.ч. изисканите от кандидатите и получените от тях допълнителни документи, отстранените кандидати и фактическите и правни основания за това, подробна обосновка на оценката по същество на всяка оферта по всеки от критериите и класирането на кандидатите по низходящ ред въз основа на оценката. Протоколът се датира и подписва от името на КП от неговия ръководител (лицето/лицата, които го представлява/т).

Стъпка 6. Уведомяване на кандидатите за резултатите от провеждане на процедурата и изпращане на покана за сключване на договор до избрания кандидат

В срок от 3 дни от подписване на оценителния протокола КП уведомява писмено всички кандидати за резултатите от оценката. В срок от 5 работни дни от получаване на уведомлението за резултатите от проведената процедура кандидат в процедурата може да поиска достъп до протокола или копие от него. КП е длъжен в 7-дневен срок от получаване на писмено искане да осигури на кандидата достъп до протокола или копие от него.

Едновременно с уведомяването на кандидатите за резултатите от процедурата, КП изпраща на първия класиран кандидат покана за сключване на договор, с която от него се изискват документите, удостоверяващи липсата на обстоятелствата за задължително отстраняване от процедурата по чл. 54, ал. 1, т. 1 - 3 и 6 от Закона за обществените поръчки във връзка с чл. 11, ал. 4, т. 2 от ПМС № 80/2022 г., а именно:

- 1) Свидетелства за съдимост, издадени от компетентен съд не по-рано от 6 месеца преди датата на сключване на договора – за лицата, които представляват кандидата и за членовете на неговите управителни и надзорни органи съгласно регистъра, в който е вписан участникът или кандидатът, ако има такъв, или документите, удостоверяващи правосубектността му.
- 2) Удостоверение за липса на задължения по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс към държавата или към общината по седалището на възложителя и на кандидата или участника, или аналогични задължения съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът или участникът е установен, доказани с влязъл в сила акт на компетентен орган.
- 3) Удостоверение от Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“ за липса на нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл.

228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301 - 305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност, установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение;

Определеният от КП срок за представянето на тези документи не може да бъде по-кратък от 14 дни.

Когато кандидатът, определен за изпълнител, е установен в държава, вкл. България, в която регистрите, касаещи тези обстоятелства, са публично достъпни или достъпът се предоставя от компетентен орган по служебен път, КП не изисква от кандидата документите относно тези обстоятелства, а следва сам да извърши необходимата проверка.

Когато кандидатът, определен за изпълнител, е чуждестранно лице, той представя съответния документ, издаден от компетентен орган съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен. В случаите, когато в съответната държава не се издават документи за посочените обстоятелства или когато документите не включват всички обстоятелства, кандидатът представя декларация, ако такава декларация има правно значение съгласно законодателството на съответната държава. Когато декларацията няма правно значение, кандидатът представя официално заявление, направено пред компетентен орган в съответната държава.

Когато кандидатите са юридически лица, изискванията се прилагат за лицата, които имат право да управляват и/или да представляват кандидата.

При участие на обединения, които не са юридически лица, съответствието с изискванията се доказва за всяко от лицата, включени в обединението участник. Когато кандидатът предвижда участието на подизпълнители, изискванията се прилагат и доказват и за подизпълнителите.

Етап 4. Извършване на документална проверка за липса на обстоятелства по отношение на избрания изпълнител, съставляващи основания за отстраняване или за неключване на договор

КП извършва проверка за липса на обстоятелствата, представляващи основание за задължително отстраняване от процедурата на основание чл. 11, ал. 4, т. 2 от ПМС № 80/2022 г. във връзка с чл. 54, ал. 1 от ЗОП или за неключване на договор по чл. 12, ал. 1 и 2 от ПМС № 80/2022 г.

Когато кандидатът, определен за изпълнител, е установен в държава, вкл. България, в която регистрите, касаещи тези обстоятелства, са публично достъпни или достъпът се предоставя от компетентен орган по служебен път, КП извършва сам необходимата проверка, като е желателно тази проверка да бъде удостоверена с разпечатки от съответния регистър или други документи, заверени от КП.

В останалите случаи проверката се извършва въз основа на документите, посочени в Етап

3, Стъпка 6, представени от избрания изпълнител. Представените документи се проверяват дали са в посочената форма и срок на валидност, и дали потвърждават липсата на съответното обстоятелство.

Етап 5. Сключване на договор за възлагане на изпълнението

В случай, че в договора е предвидена гаранция за изпълнение като условие за сключване на договора, преди подписването на договора следва да се изиска и представи такава от избрания изпълнител.

КП сключва договор за възлагане на изпълнението с избрания изпълнител, в случай, че спрямо него не са налице основания за отстраняване и са изпълнени всички други условия за сключването на договора.

Договорът включва всички предложения от офертата на избрания изпълнител.

Не се сключва договор с кандидат, спечелил процедура за избор на изпълнител, който:

- 1) откаже да сключи договора;
- 2) не представи някой от документите, удостоверяващи липсата на основание за отстраняване по чл. 54, ал. 1, т. 1-3 от ЗОП във връзка с чл. 16, ал. 1, т. 2 от ПМС № 80/2022 г.;
- 3) не изпълнява условието на чл. 12, ал. 1 и 2 от ПМС № 80/2022 г.;
- 4) не представи изискуемата гаранция за изпълнение, представляваща условие за подписване на договора.

В горните случаи КП може да избере следващия в класирането кандидат или да прекрати процедурата за избор на изпълнител.

КП е длъжен да включи в договорите за възлагане на изпълнението следните задължения към изпълнителя, във вида и със съдържанието, определени в чл. 1.9 от Общите условия на договора за финансиране, а именно:

- задължение да спазва изискванията за изпълнение на мерките за информация и публичност, определени в договора за финансиране от МВУ;
- задължение да осигурява достъп за извършване на проверки на място и одити;
- задължение да изпълнява мерките и препоръките, съдържащи се в докладите от проверки на място;
- задължение да докладва за възникнали нередности;
- задължение да информира КП-възложител за възникнали проблеми при изпълнението на инвестицията и за предприетите мерки за тяхното разрешаване;
- задължение да спазва изискванията за съхранение на документацията за изпълнената

инвестиция, определени в договора за финансиране от МВУ.

В срок до 7 работни дни от сключване на договора, КП следва да представи на СНД чрез ИС на МВУ сключения договор, заедно с пълната документация по възлагането на договора чрез ИС на МВУ, ако процедурата вече не е била предмет на предварителен контрол за законосъобразност от СНД.

Договорите или допълнителните споразумения към тях не могат да се сключват ретроактивно (със задна дата) при каквито и да е обстоятелства. Това означава, че не могат да се извършват плащания, нито да се извършват доставки преди сключването на договора за изпълнение и/или допълнителни споразумения към него.

4. Изменение на договора за изпълнение

Договор за изпълнение може да бъде изменен или допълнен в следните случаи:

- 1) промените са предвидени в публичната покана и в договора чрез ясни, точни и недвусмислени клаузи, включително клаузи за изменение на цената; обхватът и естеството на възможните изменения, както и условията, при които те могат да се използват, не трябва да водят до промяна в предмета на поръчката;
- 2) поради непредвидени обстоятелства е възникнала необходимост от извършване на допълнителни доставки, услуги или строителство, които не са включени в първоначалната поръчка, ако смяната на изпълнителя:
 - а) е невъзможна поради икономически или технически причини, включително изисквания за взаимозаменяемост или оперативна съвместимост със съществуващо оборудване, услуги или съоръжения, възложени с първоначалната поръчка, и
 - б) би предизвикала значителни затруднения, свързани с поддръжката, експлоатацията и обслужването, или с дублиране на разходи на КП;
- 3) поради обстоятелства, които при полагане на дължимата грижа КП не е могъл да предвиди, е възникнала необходимост от изменение, което не води до промяна на предмета на договора;
- 4) се налага замяна на изпълнителя с нов изпълнител, когато първоначалният изпълнител не е в състояние да продължи изпълнението на договора и възможността за замяна е предвидена в публичната покана и в договора чрез ясни, точни и недвусмислени клаузи, касаещи възникването на конкретни условия;
- 5) се налага замяна на изпълнителя с нов изпълнител, когато за първоначалния изпълнител е налице универсално или частично правоприемство, включително при преобразуване на първоначалния изпълнител чрез вливане, сливане, разделяне или отделяне, или чрез промяна на правната му форма, както и в случаите, когато той е в ликвидация или в открито производство по несъстоятелност и са изпълнени

едновременно следните условия:

- а) за новия изпълнител не са налице основанията за отстраняване от процедурата и той отговаря на първоначално установените критерии за подбор;
- б) промяната на изпълнителя не води до други съществени изменения на договора за изпълнение и не цели заобикаляне на процедурата за избор с публична покана;
- б) условията по т. 4) или 5) са налице по отношение на участник в обединението изпълнител, което не е юридическо лице;
- 7) се налагат изменения, които не са съществени.

В случаите по т. 2 и 3, ако се налага увеличение на цената, то не може да надхвърля с повече от 25 на сто стойността на основния договор. Когато се правят последователни изменения, ограничението се прилага за общата стойност на измененията. Последователните изменения не трябва да целят заобикаляне на прилагането на реда за определяне на изпълнител с публична покана.

В случаите по т. 2) и 3), когато договорът за изпълнение съдържа клауза за индексация или е сключен по определяеми цени, за базова стойност се приема актуалната стойност към момента на изменението.

Изменение на договор за изпълнение се смята за „съществено“ по смисъла на т. 7), когато то променя съществено характера на първоначално сключения договор, включително когато са изпълнени едно или повече от следните условия:

- изменението въвежда условия, които, ако са били част от процедурата за избор с публична покана, биха привлекли към участие допълнителни кандидати, биха позволили допускането на други кандидати, различни от първоначално избраните, или биха довели до приемане на оферта, различна от първоначално приетата;
- изменението променя икономическия баланс на договора за изпълнение в полза на изпълнителя по начин, който не е бил предвиден в първоначалния договор;
- изменението засяга предмета или обема на договора за изпълнение;
- изпълнителят е заменен с нов извън случаите на т. 4), 5) или 6).

За гарантиране спазването на принципа за добро финансово управление, СНД извършва задължителен предварителен контрол за законосъобразност върху всяко изменение на договорите за изпълнение. В тази връзка КП представя преди подписването му проекта на изменение на СНД за осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност. Проверката се осъществява в срок до 5 работни дни от предоставяне на проекта за изменение.

6. Прекратяване на процедурата за определяне на изпълнител

КП взема решение за прекратяване на процедура за определяне на изпълнител чрез публична покана, в случай че:

- 1) не е подадена нито една оферта или няма допуснат нито един кандидат;
- 2) всички оферти не отговарят на предварително обявените условия;
- 3) първият и вторият класиран кандидат последователно отказат да сключат договор;
- 4) всички оферти, които отговарят на предварително обявените условия, надвишават финансовия ресурс, който КП може да осигури;
- 5) са установени нарушения при откриването и провеждането ѝ, които не могат да бъдат отстранени, без това да промени условията, при които е обявена процедурата;
- 6) отпадне необходимостта от провеждане на процедурата в резултат на съществена промяна в обстоятелствата или при невъзможност да се осигури финансиране за изпълнението на поръчката по причини, които КП не е могъл да предвиди;
- 7) при промяна на първоначалните условия, освен когато еднократно са внесени несъществени изменения в условията, които не налагат промяна в офертите на кандидатите.

Процедурата за избор на изпълнител може да бъде прекратена, когато е постъпила само една оферта или само една оферта отговаря на предварително обявените от КП условия.

КП е длъжен в 3-дневен срок от прекратяването на процедурата да уведоми за това кандидатите и СНД чрез ИС на МВУ.

ГЛАВА 5. ИЗБОР НА ИЗПЪЛНИТЕЛ ИЗВЪН ЗОП и ПМС № 80/2022 г.

В случаите, когато определянето на изпълнител на възлаганата дейност не попада в обхвата или е под прага на процедурите на ЗОП и ПМС № 80/2022 г., КП е свободен за избере изпълнител на възлаганите дейности по собствено усмотрение по начин, по който намери за най-подходящ, но задължително при спазване на принципите на добро финансово управление, свободна конкуренция, равнопоставеност, недопускане на дискриминация, пропорционалност, публичност и законосъобразност, което гарантира осигуряване на ефективност, ефикасност и прозрачност при разходването на средствата от МВУ.

ГЛАВА 6. ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА КОНТРОЛ ОТ СТРАНА НА СНД НА ПРОВЕЖДАНИТЕ ОТ КП ПРОЦЕДУРИ ЗА ИЗБОР НА ИЗПЪЛНИТЕЛ

За гарантиране спазването на принципа за добро финансово управление на средствата от МВУ, СНД извършва предварителен и последващ контрол на обществени поръчки по реда на ЗОП и на определянето на изпълнител по реда на ПМС № 80/2022 г. в обхвата, описан

по-долу.

1. Предварителен контрол

Предварителният контрол се извършва чрез проверка на съответствието на проекта на документация за възлагане на обществена поръчка или на проекта за изменение на сключен договор за обществена поръчка с приложимата нормативна уредба, както и за недопускането на конфликт на интереси, и има за цел да предотврати вземането на незаконосъобразни решения.

Предварителният контрол обхваща процедури, чиито стойности са по-големи или равни на посочените в чл. 20, ал. 1 от ЗОП и се извършва на:

Основание за провеждане на обществена поръчка	Обект на проверка
ЗОП	- Решението за откриване на процедура за възлагане на обществена поръчка, обявлението и документация за участие в обществена поръчка с изключение на случаите, в които АОП извършва контрол по реда чл. 229, ал. 1, т. 2 букви „г“ и „ж“ от ЗОП. - Проект за изменение на сключен договор за обществена поръчка с изключение на случаите, в които АОП извършва контрол по реда на чл. 229, ал. 1, т. 2, буква „е“ във връзка с чл. 235 от ЗОП.

В случаите, в които АОП извършва контрол по реда чл. 229, ал. 1, т. 2 букви „г“ и „ж“ от ЗОП, съответно по реда на чл. 229, ал. 1, т. 2, буква „е“ във връзка с чл. 235 от ЗОП, се извършва контрол единствено за спазване на принципа за „ненанасяне на значителни вреди“. В последния случай се извършва преглед за получаване на увереност, че възложителят, в приложимите случаи, е предвидил в техническата спецификация мерки, съдържащи условия, свързани с принципа за „ненанасяне на значителни вреди“ по смисъла на член 17 от Регламент (ЕС) 2020/852 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юни 2020 година. Дейностите, предмет на поръчката, следва да оказват незначително предвидимо въздействие върху околната среда.

ВАЖНО: В случай, че възложителите са използвали стандартизирани изисквания и документи за обществена поръчка за строителство, доставка или услуга, които са съгласувани от Министерството на финансите, или ако са използвали предвидените в ЗОП

динамични системи за възлагане и електронни каталози, или при възлагане на поръчки чрез вътрешен конкурентен избор въз основа на сключени рамкови споразумения по ЗОП, предварителен контрол на документацията за обществена поръчка **не** се извършва от СНД.

1.1. За извършването на предварителен контрол на документацията за възлагане на обществена поръчка КП е длъжен да я предостави на СНД посредством ИС за МВУ преди публикуването ѝ.

Когато при проверката се установят липса на документи, КП се уведомява чрез ИС на ПВУ за установените пропуски, както и за срока на представяне на липсващите документи. Срокът за осъществяване на предварителния контрол спира да тече за времето, определено за представяне на документите.

Документация по ЗОП

Документацията по провеждане на процедурата по ЗОП, която КП следва да представи на СНД за провеждане на предварителния контрол, включва следното (изброяването не е изчерпателно с оглед различните видове процедури/различните казуси):

1. Проекти на решението за откриване на процедурата, обявление за поръчка, а при процедурите по чл. 18, ал. 1, т. 8 - 10 и 13 от ЗОП – и поканата за участие, както и документацията към обявлението или поканата, когато е приложимо. Други документи, отнасящи до процедурата, вкл. при възлагане чрез публично състезание и пряко договаряне, както и при възлагане чрез събиране на оферти с обява или покана до определено лице за поръчки на стойност по чл.20, ал.3 от ЗОП (чл. 187 и чл. 191 от ЗОП).
2. Обявление за предварителна информация, ако е приложимо.
3. Документи по проведени пазарни консултации и външно участие при подготовка на процедурата за възлагане на обществената поръчка, ако е приложимо.

Срок на проверката

Проверката се извършва в срок **до 15 работни дни** от предоставяне на документацията от КП.

За извършената проверка се изготвя становище, което чрез ИС за МВУ се предоставя на КП, който следва да се съобрази с него. Пропускът на КП да отрази в документацията за обществена поръчка/избор на изпълнител направените от СНД препоръки може да има финансови последици за КП, доколкото те се третират като пропуски при прилагане на принципа на добро финансово управление.

1.2. За извършването на предварителния контрол на проекта за изменение на сключен договор за обществена поръчка, КП е длъжен да предостави проекта на СНД чрез ИС за МВУ преди подписването му.

Контролът на представения проект за изменение на сключен договор за обществена поръчка се извършва от двама експерти, определени от Ръководителя на СНД. Проверката се осъществява в срок до 10 работни дни от предоставяне на проекта за изменение от КП.

При проверката експертите изследват налице ли е някоя от хипотезите, предвидени в член 116 от ЗОП.

Въз основа на заключението, се изготвя становище за осъществения предварителен контрол, което се предоставя чрез ИС за ПБУ на КП.

ВАЖНО: СНД не извършва предварителен контрол за изменение на сключен договор по реда на ЗОП в случай, в който Агенцията по обществените поръчки осъществява контрол по реда на чл. 229, ал. 1, т. 2, буква „е“ във връзка с чл. 235 от ЗОП.

2. Последващ контрол

Последващият контрол се извършва след провеждане на процедурите, т.е. след сключване на договорите за възлагане на изпълнението.

Последващият контрол се извършва чрез проверка на:

а) приключили процедури за избор на изпълнител по реда на ЗОП или на ПМС № 80 от 2022 г. за определяне на правилата за възлагане на дейности по инвестиции от крайни получатели на средства от Механизма за възстановяване и устойчивост, чиито предмет е съществен за инвестицията и размера на финансовата подкрепа е съществена част от стойността на договора с изпълнителя. Проверката се извършва на извадков принцип на база **оценка на риска, въз основа** на следните критерии:

- ✓ Брой подадени оферти (по-малък от 3);
- ✓ Съотношение на отстранени участници към подадени оферти (коефициент по-голям от 0,5);
- ✓ Съотношение между крайната стойност и прогнозната (над 90% и под 50%).

ВАЖНО: Процедури за избор на изпълнител на стойност по-големи или равни на посочените в чл. 20, ал. 1 от ЗОП, отговарящи на предпоставките за извършване на предварителния контрол, които са били проведени и възложени преди сключване на договора за финансиране, подлежат на задължителен последващ контрол, **без оглед оценката на риска.**

В случай, че след осъществен последващ контрол на процедури на възлагания са установени индикатори за нарушения на ЗОП, ППЗОП и ПМС № 80/2022 г., за повече от 50% по инвестицията, на последващ контрол **без оглед оценката на риска подлежат:**

- всички процедури с обект СМР без оглед на стойността;

- всички процедури с обект доставка или услуга на стойност равна или по-голяма от 100 000 лв. без ДДС.

б) вътрешното възлагане, познато още като "in house", при прилагане на изключенията по чл. 14, ал. 1, т. 5 – 7 и чл. 15 от ЗОП.

За целите на чл. 22 от Регламент (ЕС)2021/241, при представяне на документи за последващ контрол на проведена процедура по възлагане на изпълнението, КП следва да е осигурил данни за:

- име на изпълнителя и подизпълнителя;

- собствено(и) име(на), фамилно(и) име(на) и дата на раждане на действителния(те) собственик(ци) на получателя на средствата или на изпълнителя по смисъла на член 3, точка 6 от Директива (ЕС) 2015/849 на Европейския парламент и на Съвета.

Проверката се извършва в срок **до 30 работни дни** от предоставянето на пълната документацията по избора на изпълнител от КП.

ВАЖНО: СНД извършва последващ контрол **при подаден ФТО с включени** отчетени разходи към изпълнителя по договора. В тази връзка документацията по избор на изпълнител следва да се представи от КП едновременно с ФТО или 20 работни дни преди подаването на ФТО.

В случай, че процедурата е била обект на предварителен контрол проверяващите експерти вземат предвид становището, с което предварителният контрол е приключил.

В случай на установена липса на документи необходими за осъществяването на контрола, чрез ИС на ПВУ се изискват липсващите документи от КП.

Срокът за осъществяване на последващия контрол спира да тече до представянето на документите от КП.

КП бива уведомен за резултатите от проверката чрез модул „Кореспонденция“ на съответния договор в ИС на ПВУ.

СНД спира плащанията със средства от ПВУ към КП, в случай на установени индикатори за нарушения на ЗОП, ППЗОП и ПМС № 80/2022 г., свързани с:

- Липса на публикуване на обявление/покана за процедура за възлагане;
- Незаконосъобразен избор на по облекчен ред за възлагания;
- Неоснователно провеждане процедура на договаряне без предварително обявление;
- Изкуствено разделяне на процедури за възлагане на строителство;

- Неспазване на срока за получаване на оферти.

При установени индикатори за измама, корупция или конфликт на интереси се прилага процедурата за докладване на сигнали за сериозни нередности, посочена в т. 6.1. „Сериозни нередности (измама, корупция и конфликт на интереси)“ от Системата за управление и контрол на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България.

СНД спира плащанията със средства от ПВУ към КП при:

- 1.** Образуване на досъдебно производство за престъпление от общ характер, касаещо инвестиция от ПВУ;
- 2.** Образуване на производство за установяване на конфликт на интереси по Закона за противодействие на корупцията.

ГЛАВА 7. ТЕХНИЧЕСКО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

Физическото изпълнението на дейности по одобрената инвестиция следва да се извършва в пълно съответствие с одобреното предложение за изпълнение на инвестицията, в рамките на плана за реализираните на дейностите и с оглед на постигането на заложените ключови етапи (качествени показатели на изпълнението) и цели (количествени показатели).

Изпълнението на инвестицията следва да се осъществи в съответствие с приложимото национално и европейско законодателство, принципите и правилата на МВУ, приложимите изисквания на националния ПВУ, Условието за кандидатстване и Условието за изпълнение по процедурата за подбор на КП, настоящото Ръководство за изпълнение на инвестициите, както и текущите указания на СНД относно изпълнението и отчитането на одобрените инвестиции, публикувани на официалната ѝ интернет-страница.

КП трябва да изпълни следните междинни етапи и да предостави доказателства за това, както следва:

- поръчан е подходящият(ите) трансформатор(и) за високо/средно напрежение: не по-късно от 28 февруари 2025 г.;
- всички разрешителни за строеж както за енергийния обект за производство на електрическа енергия от ВИ, така и за ЛСС, както са посочени в предложението, са издадени: не по-късно от 31 март 2025 г.;
- подписан е договор за строителство и строителството на енергийния обект за производство на електрическа енергия от ВИ и ЛСС е започнало: не по-късно от 30 април 2025 г.;
- осигурено е финансиране за реализиране на предложението не по-късно от 30 април 2025 г.

ВАЖНО:

При наличие на обективни и непредвидими обстоятелства, които препятстват КП да спазва посочените срокове, СНД може да разреши удължаването им въз основа на изрично представено пояснение от КП за причините, довели до закъснението. В пояснението КП е необходимо да предложени нови срокове за изпълнение на междинните етапи, при съобразяване с крайния срок за изпълнение на инвестицията, определен в чл. 2.4. на договора за финансиране.

Всички договори с изпълнители трябва да се изпълняват в съответствие с принципа на добро финансово управление. Задача на КП е да следи за изпълнението на всички задължения, произтичащи от договора с изпълнител, както и за спазването на всички крайни срокове. В противен случай, СНД може да не одобри част или цялата сума на направените допустими разходи във връзка с изпълнението на договора.

След като подпише договор с избрания изпълнител КП следва да:

- следи внимателно за качествено изпълнение на подписания договор, както и за спазването на крайните срокове;
- следи за стриктното изпълнение на клаузите на договора по отношение на качество, срокове, плащания и пр.;
- приеме по съответния ред доставките/услугите/строителството (приемо-предавателен протокол, удостоверяващ изпълнението).

Продължителността на изпълнението на договорите с изпълнители трябва да бъде задължително в рамките на срока на договора за предоставяне на финансиране. Всякакви закъснения при изпълнението на договорите с изпълнители могат да застрашат успешното приключване на договора за финансиране. Поради тази причина е препоръчително да се предприемат всички необходими действия за недопускане на закъснения и/или да се предприемат съответните мерки при възникването на такива, след консултации с СНД.

Преди извършване на плащане към изпълнител, КП са длъжни да извършат пълна документална проверка, а когато е приложимо, и проверка на място, с цел удостоверяване извършването на заявените за плащане дейности съгласно сключения договор между КП с изпълнителите и/или съгласно други приложими документи.

КП отговаря за изпълнението на инвестицията като осъществява контрол върху изпълнителите, включително чрез посещения на място. В тази връзка, проверки на място могат да бъдат извършвани, например при:

- **негативно отклонение** (във времето за изпълнение, и/или заложените стойности, и/или качеството на изпълнение) от предвидения план-график, когато това застрашава постигането на стойностите на целите, обвързани с дадена инвестиция, КП следва да установи причините за отклонението заедно с изпълнителите на специфичните СМР/доставки. Установяването на тези причини може да включва проверки на място.
- **забавено стартиране** на изпълнението на договор – напр. заради забавена обществена поръчка
- **сигнали** за измама, конфликт на интереси или корупция, публикации в медиите.

КП следва да следи фактическото изпълнение на договорите с изпълнителите да съответства на договореното. При наличие на **отклонения между фактическото изпълнение и условията на сключения договор**, това отклонение не следва фактически да представлява недопустимо изменение на сключения договор, в частност: да не поставя под въпрос сключването на договора за изпълнение, съответно условията, при които същият е бил сключен; да не води до несъответствие с конкурентните условия, по които изпълнителят е бил избран и договорът е бил възложен в противоречие с равнопоставеното третиране на кандидатите. КП следва да не допуска такива отклонения, защото в противен случай СНД може да не признае изцяло или частично изпълнението на договора и извършените за това допустими разходи.

Единствено КП носи пълната отговорност за изпълнението на договора с изпълнителя в съответствие с неговите условия. СНД не е страна по договорите с изпълнители и поради тази причина не може да бъде арбитър или медиатор в отношенията между изпълнителя и КП.

Ако част от дейностите не са извършени, са частично, или са извършени в противоречие с приложимото законодателство, или планираните резултати (ключови етапи и цели) са постигнати частично, СНД има право да не признае или да признае само част от извършените допустими разходи по договора за финансиране.

ГЛАВА 8. ФИНАНСОВО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ДОГОВОРА ЗА ФИНАНСИРАНЕ

1. Изисквания към счетоводното и финансово отчитане на инвестицията

В рамките на изпълнение на одобрената инвестиция, всеки КП е длъжен да води точна и редовна документация и счетоводна отчетност, отразяващи изпълнението на договора за финансиране, използвайки подходяща система за документация и счетоводно отчитане, предоставяща своевременно точна, пълна и надеждна информация. Разходите следва да са отразени в счетоводната документация на КП чрез отделни счетоводни аналитични сметки, ясно рефериращи към договора за финансиране, или в отделна счетоводна система с обособени сметки за отчитане на разходите по договора за финансиране. Счетоводните

отчети и разходите, свързани с проекта, трябва да подлежат на ясно идентифициране и проверка.

Задължително е КП да осигури подходяща счетоводна аналитичност за разходите по одобрената инвестиция, като данните, посочени във финансово-техническите отчети, следва да отговарят на тези в счетоводната система и на документацията по изпълнението на инвестицията, и да са налични до изтичане на сроковете за съхранение в съответствие с чл. 132 от Регламент (ЕС, ЕВРОАТОМ) 1046/2018, а именно в продължение на пет години след окончателното плащане или, когато няма такова плащане, след приключване на проекта. Когато финансирането не надхвърля 60 000 EUR, този срок е три години. В случай на инвестиции, при които финансирането от МВУ представлява държавна или минимална помощ, цялата налична документация се съхранява в период от 10 години от датата на последно предоставената държавна/минимална помощ.

2. Допустими разходи

Допустими за финансиране по МВУ са допустимите разходи, извършени от КП за изпълнението на одобрената инвестиция, които отговарят едновременно на следните условия:

- разходите са за дейности, съответстващи на предвидените в одобреното предложение за изпълнение на инвестиция – Приложение I, и се извършват от допустими КП;
- разходите попадат в категорията разходи включени в условията за кандидатстване и условията за изпълнение по съответната процедура за предоставяне на средства по МВУ, и в одобреното предложение за изпълнение на инвестицията, като отговарят и на детайлните изисквания, предвидени в условията за кандидатстване и за изпълнение на договори по процедурата;
- разходите не надхвърлят праговете за съответната категория, определени в условията за кандидатстване и условията за изпълнение по процедурата за предоставяне на средства от МВУ и в одобреното предложение за изпълнение на инвестицията;
- разходите са за реално доставени продукти, извършени услуги, строителни и монтажни работи и положен труд, и са подкрепени от съответни разходооправдателни документи или други документи с еквивалентна стойност;
- разходите са извършени законосъобразно съгласно приложимото право на Европейския съюз и българското законодателство;
- разходите са отразени в счетоводната документация на КП чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система;
- за направените разходи е налична одитна следа;

- разходите са съобразени с приложимите правила за предоставяне на държавни помощи;
- разходите са за дейности, по отношение на които са спазени принципите за свободна конкуренция, равнопоставеност, недопускане на дискриминация, пропорционалност и публичност и „ненанасяне на значителни вреди“ при изпълнението на одобрените инвестиции.

В случаите, когато безвъзмездното финансиране представлява държавна/минимална помощ, за да бъдат допустими разходите за тях, следва да бъдат спазвани всички изисквания на приложимия режим държавна/минимална помощ както по време на изпълнението на инвестицията, така и след това в периода след приключване на изпълнението до изтичане на съответния срок за наблюдение върху активи, придобити в рамките на изпълнението на инвестицията.

Когато КП упражнява едновременно дейност в недопустимите сектори по Регламент (ЕС) № 651/2014 г. и в допустимите сектори по настоящата процедура, безвъзмездното финансиране по тази процедура се предоставя само за дейностите в допустимите сектори като КП следва да води отделна счетоводна отчетност по отношение на приходите, разходите, активите и пасивите, свързани с всяка дейност, която да гарантира отделяне на дейностите, така че дейностите в недопустимите сектори да не се ползват от безвъзмездното финансиране, предоставено по настоящата процедура. Неизпълнение на това изискване ще доведе до възстановяване на предоставеното безвъзмездно финансиране.

ЛСС, за което е получено безвъзмездно финансиране трябва да зарежда най-малко 75% от капацитета за съхранение на ЛСС с електрическата енергия от пряко свързания енергиен обект за производство на електрическа енергия от ВИ на годишна база за периода на устойчивост на инвестицията (пет години след одобрение на окончателния отчет по проекта).

Недопустими са всички разходи, които не попадат в обхвата на допустимите категории разходи по конкретната инвестиция или не отговарят на всички условия за допустимост, независимо дали СНД изрично е посочила някои категории разходи като недопустими.

3. Третиране на ДДС при изпълнението на инвестиции по МВУ

КП отговоря за администриране на процеса на определяне на данък върху добавената стойност като допустим разход. При оформяне на исканията за плащане, за документалната отчетност, както и за всички други свои задължения във връзка с получаване на средства по МВУ, КП са длъжни да прилагат действащите нормативни актове към момента на изпълнение на договора за финансиране за определянето на ДДС като „възстановим“ и следователно недопустим разход, или като „невъзстановим“ и следователно допустим разход по МВУ. КП се съгласява компетентният орган по приходите да предоставя

информация за него на СНД и/или други контролни и одитни органи при поискване.

Относно третирането на ДДС кандидатите следва да се запознаят с чл. 186, параграф 4, буква в) от Финансовия регламент 1046/2018 и Указание на министъра на финансите ДНФ № 3/23.12.2016 г.

КП са длъжни да водят подробна счетоводна отчетност, която да е достатъчна за установяване и проследяване на възстановим и невъзстановим данък върху добавена стойност по договора за финансиране.

При подаване на окончателно искане за плащане към СНД, КП следва да декларират своя статут на регистрирано или нерегистрирано лице по ЗДДС. Регистрираните лица представят и удостоверение за регистрация по ЗДДС. КП са задължени при промяна в статута си по ЗДДС да подадат нова декларация относно изменението на обстоятелствата с първото искане за плащане след промяната. За включения в искането невъзстановим (допустим) данък върху добавена стойност, КП представят на СНД копие от дневника за покупки, за съответните данъчни периоди по чл. 72, ал. 1 от ЗДДС, от което е видно, че не е ползван данъчен кредит (в случай че е приложимо).

КП следва да поддържат и предоставят информация за размера на невъзстановимия данък върху добавена стойност, който се включва като допустим разход по одобрената инвестиция, посочвайки сумата при подаване на всяко искане за междинно или финално плащане.

4. Плащания от СНД към КП

КП могат да искат само окончателно плащане на договореното безвъзмездно финансиране в съответствие с подписаните договори.

Окончателно плащане

Окончателното плащане, се извършва след представяне от страна на КП, и одобрение от страна на СНД, на съответен ФТО.

Окончателното плащане се извършва въз основа на:

- искане за плащане;
- одобрен окончателен ФТО;
- счетоводна справка от КП, подкрепена със съответните доказателства, относно генерираните при изпълнението на инвестицията печалби, ако е приложимо;
- финансова идентификационна форма [по образец на СНД];
- декларация за спазване на принципите и основните изисквания към изпълнението на МВУ съгласно Регламент (ЕС) 2021/241 (принципа за непричиняване на значителна

вреда, забрана за двойно финансиране, забраната за измама, корупция и конфликт на интереси).

ГЛАВА 9. ЗАДЪЛЖЕНИЕ ЗА НЕДОПУСКАНЕ НА НЕРЕДНОСТИ

При изпълнението на договора КП е длъжен да спазва всички изисквания, произтичащи от приложимите нормативни актове от правото на ЕС и националното законодателство, в това число, но не единствено, нормативните актове, които уреждат бюджетната, финансово-стопанската и отчетната дейност, възлагането и изпълнението на обществени поръчки по реда на ЗОП и т.н. Всяко нарушение на приложимото право на Европейския съюз и/или на българското законодателство, извършено във връзка с изпълнението на договора чрез действие или бездействие от страна на КП, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на средства от бюджета на ЕС, и/или бюджетите на институциите, органите, службите и агенциите на ЕС, създадени съгласно Договорите на ЕС, и/или бюджетите, пряко или косвено управлявани и контролирани от тях, и/или на средства от националния бюджет, се счита за „нередност“.

КП е длъжен при изпълнението на договора да не допуска измама, корупция, конфликт на интереси и двойно финансиране, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз, както и да прилага контроли за тяхното предотвратяване, установяване и коригиране. „Финансови интереси на ЕС“ означава всички приходи, разходи и активи, включени във, придобити чрез или дължими на: бюджета на ЕС; бюджетите на институциите, органите, службите и агенциите на ЕС, създадени съгласно Договорите на ЕС, или бюджетите, пряко или косвено управлявани и контролирани от тях. Нарушенията, свързани с измама, корупция, конфликт на интереси и двойно финансиране, засягащи финансовите интереси на Европейския съюз, се определят като „сериозни нередности“ при изпълнението на договора.

Допуснатите при изпълнението на договора нередности могат да имат за последица:

- едностранно прекратяване на договора за финансиране от страна на СНД;
- цялостно или частично непризнаване на извършените разходи, като СНД вземе предвид тежестта на нарушенията и отражението им върху изпълнението на инвестицията, като предостави на КП възможност да изложи позицията си;
- възстановяване на вече изплатеното безвъзмездно финансиране, както и съответните публичноправни последици.

ЧАСТ III. ОТЧИТАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО

ГЛАВА 10. ФИНАНСОВО-ТЕХНИЧЕСКИ ОТЧЕТИ

1. Общи положения

КП се задължава да изготвя и представя на СНД чрез ИС на МВУ междинни и окончателни финансово-технически отчети (ФТО) във вида, със съдържанието и в сроковете, предвидени в договора за финансиране, условията за кандидатстване и условията за изпълнение по съответната процедура, в настоящото Ръководството за изпълнение на инвестициите по чл. 31, ал. 1 от ПМС № 114/2022 г. и/или в текущи оперативни указания, публикувани от СНД на официалната му интернет-страница.

КП подава ФТО задължително с окончателното искане за плащане, както и съгласно изискваната на условията за кандидатстване или условията за изпълнение по съответната процедура или текущи оперативни указания, публикувани от СНД на официалната ѝ интернет-страница.

ФТО трябва да съдържат необходимите приложения с пълна информация за доказване на всички аспекти на изпълнението за отчетния период и постигането на заложените етапи и цели. В случай че отчети са неправилно попълнени, непълни и/или некомплектвани с необходимите приложения, СНД може да спре разглеждането на ФТО, като изпрати на КП искане за пояснения и/или представяне на липсващи документи относно констатираните несъответствия.

ФТО, исканията за плащане и документите към тях за отчитане на изпълнението на инвестицията се подава към СНД чрез ИС на МВУ. При изготвянето на документи в процеса на изпълнение на одобрената инвестиция и при неговото отчитане задължително се спазват образците на документи, утвърдени от СНД.

КП следва да гарантира, че отпуснатите средства по одобрената инвестиция се разходват в съответствие с националното законодателство и с приложимите норми от правото на ЕС, спазвайки принципите за икономичност, ефективност и ефикасност. КП следва също така да гарантира, че данните, посочени във ФТО, отговарят на тези в счетоводната система и на документацията по изпълнението на инвестицията, и са налични до изтичане на сроковете за съхранение съгласно 132 от Регламент (ЕС, Евратом) 1046/2018.

Формулярът на ФТО се генерира от ИС на МВУ, като КП попълва съответните данни и прилага към тях необходимите документи, съобразно вида на отчитаните дейности.

ФТО има **две части**: финансова и техническа.

В **частта за техническо отчитане** се попълва кратко, точно и ясно описание на всички изпълнени през отчетния период дейности, цялостния напредък по одобрената инвестиция и постигнатите етапи (качествени индикатори) и цели (количествени индикатори). В

случай, че част от дейностите, предвидени за съответния период, не са изпълнени към момента на отчитане, и/или не са постигнати предвидените резултати и цели, то те трябва да се опишат, като се посочат причините за тяхното неизпълнение или забавяне.

Изпълнението на доставки, услуги и строителство се доказва с представянето на съответните договори, приемо-предавателни протокол и други документи, доказващи успешното им извършване.

Списък от документи, които се изискват за одобрение на изпълнените дейности и свързаните с тях допустими разходи, е приложен в Таблицы 5 и 6 към Глава 9 по-долу. Списъкът на документите не е изчерпателен, а само насочващ.

Препоръчително е документите, доказващи техническото изпълнение да бъдат групирани и прикачени в ИС на МВУ, поотделно за всеки сключен договор, съответно избран изпълнител, когато не е необходимо сключването на договор.

В частта за финансово отчитане се отчитат реално направените допустимите разходи, подкрепени с договори, фактури и/или документи с еквивалентна доказателствена стойност, чиито оригинали се съхраняват при КП.

Към отчета се прилагат съответните разходооправдателни документи, счетоводни документи и справки.

Разходооправдателните документи и други документи, свързани с финансовото отчитане (декларации, финансово идентификационна форма и др.) да бъдат прикачени в ИС на МВУ, към финансовата част на съответния окончателен ФТО в подредба по отделните дейности и договори, позволяваща хронологична проследимост и проверка на финансовото изпълнение.

2. Потвърждаване от КП на извършените допустими разходи

КП носи цялостна отговорност за изпълнение на одобрената инвестиция, съгласно договора за финансиране от МВУ, в т.ч. и за потвърждаване извършването на всички разходи по одобрената инвестиция чрез фактури и/или документи с еквивалентна доказателствена стойност, съгласно приложимото законодателство.

Преди изготвяне на ФТО и искане за плащане КП правят пълна проверка на документите, представени от изпълнителите по договори в рамките на одобрената инвестиция, като, ако е приложимо, извършват и проверка на място на одобрената инвестиция за удостоверяване на изпълнението на заявените за плащане дейности. Всяка документална проверка и проверка на място задължително се документират и в доказателство за извършването им се съхраняват от КП в срока по чл. 132 от Регламент (ЕС, Евратом) 1046/2018, а именно в продължение на пет години след окончателното плащане или, когато няма такова плащане, след приключване на проекта. Когато финансирането не надхвърля 60 000 EUR, този срок е три години. В случай на инвестиции, при които финансирането от МВУ представлява

държавна или минимална помощ, цялата налична документация се съхранява в период от 10 години от датата на последно предоставената държавна/минимална помощ.

Следва да се обърне внимание, че КП носи отговорност фактическото изпълнение на договорите с изпълнителите да съответства на договореното. При наличие на отклонения между фактическото изпълнение и сключения с изпълнителя договор, това отклонение не следва да представлява по същество недопустимо изменение на сключения договор, в частност: да не поставя под въпрос сключването на договора за изпълнение, съответно условията, при които същият е бил сключен, и да не води до несъответствие с конкурентните условия, по които изпълнителят е бил избран и договорът е бил възложен в противоречие с равнопоставеното третиране на кандидатите.

При подаването на съответния ФТО и искане за плащане **КП изрично потвърждават**, чрез попълване на декларация за допустимите разходи, включена в т.2 на формуляра на ФТО, че разходите по одобрената инвестиция, отчетени във ФТО и включени в съответното искане за плащане, са действително извършени и отговарят на всички приложими изисквания за допустимост.

3. Междинен/окончателен ФТО и окончателно искане за плащане

КП е длъжен да представя междинни финансово-технически отчети (ФТО) в сроковете, определени от СНД.

КП е длъжен да представи окончателен ФТО и искане за окончателно плащане в срок от 15 дни след приключване на изпълнението на инвестицията по МВУ, но не по-късно от 15 април 2026 г.

По изключение, при наличие на обективни и непредвидими обстоятелства, които препятстват КП да спази срока за подаване на ФТО, СНД може да разреши по-късното подаване на отчета въз основа на изрично пояснение на КП за причините, довели до закъснението.

Комплектът документи на **междинния/окончателния ФТО** включва:

- Формуляр на междинен/окончателен ФТО – генериран и попълнен в ИС на МВУ съгласно инструкциите на СНД;
- Сканирани оригинали на документи, потвърждаващи/удостоверяващи изпълнението на дейностите, и изпълнените етапи и цели по одобрената инвестиция;
- Финансова идентификационна форма [по образец на СНД];
- Опис на документи – списък с разходооправдателните документи към отчета, генериран и попълнен в ИС на МВУ, съгласно инструкциите на СНД;
- Декларация за липса/наличие на регистрация по ЗДДС - КП следва да декларира своя статут на регистрирано или нерегистрирано лице по ЗДДС, по образец. Регистрираните

лица представят при окончателно искане за плащане и сканиран оригинал на удостоверение за регистрация по ЗДДС. В случай, че същото не е представено, се извършва служебна проверка от страна на СНД;

- Декларация за неупражняване правото на данъчен кредит по чл. 74 или чл. 76 от ЗДДС, по образец (приложимо само в случай, че е отчетен ДДС като допустим разход);
- Сканиран оригинал на дневника за покупки, съгласно Указание ДНФ №3/23.12.2016 г. (в случай когато ДДС е отчетен като допустим разход и КП е регистрирано по ЗДДС лице);
- Справка за размера на ДДС, включен в допустимите разходи по проект, по образец (в случай че е приложимо);
- Индивидуален сметкоплан, утвърден от ръководството на КП с включени в него обособени счетоводни сметки, специално открити за изпълнението на инвестицията. Сметките следва да съдържат номера /или част от номера/ на договор за финансиране от МВУ;
- Извлечения от обособените счетоводни сметки, специално за изпълнението на инвестицията Сканиран оригинал на амортизационен план/инвентарна книга;
- Сканирани оригинали на разходооправдателните документи;
- Сканирани оригинали на платежни документи (фискални бонове, платежни нареждания заверени от банка/банкови извлечения, разходни касови ордери и други), доказващи извършените плащания. Заверка от банка не се изисква за представени платежни нареждания от система за електронно банкиране, като същите задължително следва да съдържат референтен номер и дата на извършената банковата операция.

Към **окончателни ФТО** в допълнение към горните документи се прилагат и:

- счетоводна справка за всички приходи и печалби по смисъла на член 192, т. 2 от Регламент (ЕС) 2018/1046 в рамките на изпълнението на инвестицията и документите, доказващи техния размер;
- влязло в сила разрешение за ползване (за строежи от първа, втора и трета категория) или удостоверение за въвеждане в експлоатация (за строежи от четвърта и пета категория), издадено от органите на Дирекцията за национален строителен контрол/органа, издал разрешението за строеж, при условия и по ред, определени в наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството;
- разрешение за поставяне или разрешение за строеж на ЛСС съгласно ЗУТ;
- лицензия за производство на електрическа енергия, издадена от Комисията за енергийно и водно регулиране (КЕВР), ако е приложимо и решение на КЕВР за даване на разрешение за започване на лицензионна дейност (ако е приложимо);

- договор за достъп и пренос на електрическа енергия със съответния мрежови оператор;
- съответствие на софтуера/хардуера с ISO 27001 или писмена политика за информационна сигурност;
- сертификат по ISO 45001 - издаден на името на изпълнителя на строителството на ЛСС;
- сертификат по ISO 9001 - издаден на името на изпълнителя на строителството на ЛСС;
- застраховка на имуществото (за покриване на разходите за ремонт/възстановяване в случай на повреда или унищожаване на съоръжението) на ЛСС за първата година на експлоатация, която е най-малко равна на размера на безвъзмездните средства;
- застраховка "Отговорност към трети лица" за ЛСС за първата година на експлоатация, която да е поне равна на сумата на безвъзмездните средства;
- план за експлоатация и управление на ЛСС, който включва най-малко: (а) 3-годишна гаранция за всички трансформатори и инвертори, която покрива замяната им в случай на повреда; (б) 10 години гаранция за всички корпуси на ЛСС; и (с) процедура за временно съхранение и предаване за рециклиране и/или обезвреждане на негодните за употреба батерии ;
- гаранция за целия срок на експлоатация на ВИ, като срокът на експлоатация е най-малко 10 години.

Под „печалба“ се разбира превишението, изчислено към момента на подаване на искането за окончателно плащане, на приходите спрямо допустимите разходи по изпълнение на инвестицията, при което приходите се ограничават до безвъзмездното финансиране от МВУ по договора и постъпленията от изпълнението на инвестицията. При безвъзмездно финансиране за оперативни разходи сумите, предвидени за натрупване на резерви, не се вземат предвид при проверката на спазването на принципа на забрана за извличане на печалба. Документите, които доказват размера на приходите/печалбите, реализирани при изпълнението на инвестицията, са напр. удостоверение от обслужващата банка и/или банкови извлечения за периода от постъпване на авансово плащане до неговото пълно разходване, с цел удостоверяване на наличие/неналичие на начислена лихва във връзка с авансовото плащане, и др.

Датите на отчетните разходооправдателни документи следва да са в рамките на съответния отчетен период и във всички случаи – в периода за допустимост на разходите, определени в договора за финансиране.

Първични счетоводни и други приложими документи, съставени на чужд език се предоставят с превод на български език.

Искането за окончателно плащане се генерира и попълва в ИС на МВУ. Размерът на окончателното плащане не може да надвишава предвидените в бюджета разходи, общо и

по видове допустими разходи, на предложение за изпълнение на инвестиция.

ГЛАВА 11. УДОСТОВЕРЯВАНЕ НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ И ИЗВЪРШВАНЕТО НА РАЗХОДИТЕ

КП прилагат към съответния ФТО посочените по-долу документи за удостоверяване на техническото (физическото) и финансовото изпълнение на инвестицията.

Следва да се има предвид, че списъкът на документите е примерен и насочващ, а не изчерпателен, поради възможните специфики на изпълняваните дейности и отчитаните разходи. Допълнително или вместо посочените документи СНД може да изисква от КП и други документи за доказване на техническото изпълнение, съобразно особеностите на конкретните дейности по инвестицията.

1. Документи към междинен/финален ФТО, потвърждаващи физическото изпълнение на дейностите по инвестицията

В Таблица 5 по-долу е представен примерен списък от документи, които се изискват за одобряване на физическото изпълнение на дейностите по изпълнение на инвестицията, вкл. за доказване на постигнатите етапи и цели.

Таблица 5. Документи, прилагани към междинен/финален отчет, потвърждаващи изпълнението на дейностите по одобрената инвестиция

ВИДОВЕ ДЕЙНОСТИ	ДОКУМЕНТИ, ДОКАЗВАЩИ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ДЕЙНОСТИТЕ
Доставка на ДМА (машини, съоръжения, оборудване)	• Цялата документация, свързана с проведените процедури за избор на изпълнител трябва да бъде налична (прикачена) в последно актуалната версия в ИС на МВУ. • Договор/и за доставка с изпълнител/и и изменения към него (ако е приложимо). • Приемо-предавателен протокол за доставки на оборудването, подписан от КП и изпълнителя. • Документацията към машината/оборудването (ръководство за експлоатация/паспорт/лиценз и техническа спецификация, издадени от производителя или доставчика на оборудването) с цел удостоверяване съответствието на спецификациите и параметрите на реално доставените ДМА с оферираното от изпълнителя.

	• Гаранционна карта. • Снимки на табелите със серийните номера и моделите на оборудването/ машините/ съоръженията. • Снимки на доставените машини и оборудване с видими стикери за визуализация. • Потвърждение за заприходяването на актива (инвентарна книга и/или амортизационен план, подписани от счетоводител и ръководителя на КП). <u>Забележки:</u> 1. Необходимо е съблюдаване на съответствие на датата на придобиване на дълготрайните активи, посочени в приемо – предавателния протокол и датата, посочена в амортизационния план/инвентарната книга. 2. Относно въвеждане в експлоатация на активите следва да бъдат съблюдавани изискванията на чл. 52 ал.3 от ЗКПО и т.6.1 от СС 4 "Отчитане на амортизациите" относно месеца на въвеждане в експлоатация.
Доставка на софтуер	• Цялата документация, свързана с проведените процедури за избор на изпълнител трябва да бъде налична (прикачена) в последно актуалната версия в ИС на МВУ. • Договор/и за доставка с изпълнител/и и изменения към него (ако е приложимо). • Приемо-предавателен протокол за доставка. • Разпечатки на снимки на екран (скрийншотове). На скрийншотовете следва да се виждат наименования, производител и сериен номер на продукта (номер на лиценза), заглавна страница, основни менюта, функции и др. елементи, показващи произхода, предназначението и възможностите на софтуера. Когато е възможно продуктът трябва да е визуализиран, по начин показващ помощта от ЕС , съобразно изискванията. • Лиценз/протокол/ръководство за функциониране на софтуерната система от съответния доставчик/производител, изискуеми с цел удостоверяване съответствието на спецификациите на реално доставените приложения с оферираното от изпълнителя.

	- Потвърждение за заприходяването на актива (Инвентарна книга и/или Амортизационен план съдържащи име, фамилия, подпис и длъжност на лицето, съставило документа, както и на ръководителя на предприятието). - Документи за съответствие на софтуера/хардуера с ISO 27001 – сертификат по ISO 27001 или писмена политика за информационна сигурност. <u>Забележки:</u> 1. Необходимо е съблюдаване на съответствие на датата на придобиване на дълготрайните активи, посочени в приемо–предавателния протокол с ази, посочена в амортизационния план/инвентарната книга. 2. Относно въвеждане в експлоатация на активите следва да бъдат съблюдавани изискванията на чл. 52 ал.3 от ЗКПО и т.6.1 от СС 4 "Отчитане на амортизациите" относно месеца на въвеждане в експлоатация.
Извършване за услуги	- Цялата документация, свързана с проведените процедури за избор на изпълнител трябва да бъде налична в последно актуалната си версия в ИС на МВУ. - Договор/и за услуги с изпълнител/и и изменения към него (ако е приложимо). - Приемо–предавателен протокол за приемане на извършените услуги и постигнати резултати, подписан от КП и изпълнителя. - Всички резултати или продукти, съобразно вида на услугите (напр. първоначален одит за установяване на съответствието на действащата система/продукт с изискванията на конкретният стандарт/система и анализ на настоящото състояние, разработени наръчници и/или ръководства и/или сертификат и/или акредитация, доклад за изпълнението на услугата, и пр.) изготвени по договора за услуга, съобразно вида на дейността.
Строителство (СМР)	- Цялата документация, свързана с проведените процедури за избор на изпълнител трябва да бъде налична в последно актуалната си версия в ИС на МВУ. - Договор/и за СМР с изпълнител/и и изменения към него.

	• Документ удостоверяващ правото на ползване върху съответния недвижим имот обект на интервенция (нотариален акт, договор за наем и други). • Приемо-предавателен протокол за приемане на извършените СМР, подписан от КП и изпълнителя. • Разрешение за строеж / поставяне. • Документ, удостоверяващ, че не е необходимо разрешение за строителство. • Съгласувателни писма със съответните институции. • Разрешение за ползване или удостоверение за въвеждане в експлоатация. • Снимки на сградите и производствените помещения, преди и след приключване на СМР. • Други документални доказателства, че планираните СМР са действително извършени. • Документация, свързана с придобиването на инвестиционни проекти по смисъла на Закона за устройство на територията (ЗУТ). • Приемо-предавателен протокол за придобиване на инвестиционен проект, подписан от КП и изпълнителя. • Виза за проектиране на основание чл.140 от ЗУТ, когато е приложимо. • Количествено-стойностна сметка (КСС) като част от проектно-сметната документация на инвестиционния проект. • Актове по образец съгласно ЗУТ в зависимост от обхвата и категориите на строежа. • Документ, удостоверяващ приключване на СМР - констативни протоколи за завършено СМР, подписани от изпълнител и възложител. • Разрешение за ползване или удостоверение за въвеждане в експлоатация. • Сертификат по ISO 45001 - издаден на името на изпълнителя на строителството на ЛСС. • Сертификат по ISO 9001 - издаден на името на изпълнителя на
--	--

	строителството на ЛСС. Други документални доказателства, че планираните СМР са действително изпълнени.
Дейности по информация, комуникация и публичност	- Цялата документация, свързана с проведените процедури за избор на изпълнител трябва да бъде налична в последно актуалната си версия в ИС на МВУ. - Договор и изменения към него (ако е приложимо). - Приемо-предавателен протокол. - За организирани събития /пресконференции, информационни дни, форуми и т.н./ - покани, презентации, присъствени списъци, публикации в пресата и отразяване в медиите, снимки, програма, дневен ред и т.н.; - За изготвени печатни информационни/рекламни материали: снимки (например на билбордове; табели; банери; транспаранти; промо-пакети, съдържащи папки, химикали, тефтери и т.н.); сканирани копия на листовки, брошури, флаери и т.н.; - За изготвени аудио - визуални рекламни продукти: рекламни радио/ТВ клипове, рекламни съобщения, промоционални филми и т.н.: сертификати за излъчени материали от съответната електронна медия, аудио/видео файлове с изготвените продукти; - За извършени публикации (печатни и електронни): копие на публикациите, включително на първите страници на изданията, заглавието на страницата и самата страница, където е разположена публикацията (ако е приложимо); екранни снимки (скрийншотове) на електронни публикации - Доказателства за извършването на други мерки за осигуряване на информация, комуникация и публичност
Одит	- Цялата документация, свързана с проведените процедури за избор на изпълнител трябва да бъде налична (прикачена) в последно актуалната си версия в „Процедури за избор на изпълнител и сключени договори“ в ИС на МВУ. - Договор с лице/лица за извършване на одиторски процедури относно проект или ангажимент/и за договорени процедури и

	изменения към него (ако е приложимо). • Приемо-предавателен протокол. • Одитен доклад.
Доказване на изпълнението на етапите и целите на инвестицията, и общите показатели по МВУ	• влязло в сила разрешение за ползване (за строежи от първа, втора и трета категория) или с удостоверение за въвеждане в експлоатация (за строежи от четвърта и пета категория), издадено от органите на Дирекцията за национален строителен контрол/ органа, издал разрешението за строеж, при условия и по ред, определени в наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството; • разрешение за поставяне или разрешение за строеж на ЛСС съгласно ЗУТ; • лицензия за производство на електрическа енергия, издаден от КЕВР, ако е приложимо и решение на КЕВР за даване на разрешение за започване на лицензионна дейност (ако е приложимо); • договор за присъединяване, договор за достъп и пренос на електрическа енергия със съответния мрежови оператор; • застраховка на имуществото (за покриване на разходите за ремонт/възстановяване в случай на повреда или унищожаване на съоръжението) на ЛСС за първата година на експлоатация, която е най-малко равна на размера на безвъзмездните средства; • застраховка "Отговорност към трети лица" за ЛСС за първата година на експлоатация, която да е поне равна на сумата на безвъзмездните средства; • план за експлоатация и управление на ЛСС, който включва най-малко: (а) 3-годишна гаранция за всички трансформатори и инвертори, която покрива замяната им в случай на повреда; (б) 10 години гаранция за всички корпуси на ЛСС; и (с) процедура за временно съхранение и предаване за рециклиране и/или обезвреждане на негодните за употреба батерии ; • гаранция за целия срок на експлоатация на ВИ, като срокът на експлоатация е най-малко 10 години;

2. Документи към междинен/финален ФТО, доказващи извършването на допустимите разходи по изпълнение на инвестицията.

За всеки отчетен разход по изпълнение на инвестицията следва да бъдат представени първични счетоводни документи - фактури или други документи с еквивалентна доказателствена стойност. Разходооправдателните документи трябва да са издадени на името на КП и/или на неговите партньори по одобрената инвестиция (в случай че е приложимо), и да съдържат необходимите реквизити, съгласно националното законодателство. Документите следва задължително да съдържат и номера на договора за предоставяне на финансирането от МВУ.

Всеки един първичен счетоводен документ трябва да бъде придружен и от документи, доказващи извършените плащания – фискален бон или платежно нареждане, заверено от банката-наредител/банково извлечение от сметката на КП. Заверка от банка не се изисква за представени платежни нареждания от система за електронно банкиране, като същите задължително следва да съдържат референтен номер и дата и час на извършената банковата операция.

КП трябва да предоставят, като неразделна част от документацията за отчитане, извлечения от обособените аналитични счетоводни сметки (по пера и видове разходи, както са заложили и в бюджета на одобреното предложение за изпълнение на инвестиция), които са длъжни да водят по време на изпълнение на договорите за финансиране. Сканирани оригинали на всички документи, които са неразделна част от междинния/окончателния ФТО, се прикачват към пакета отчетни документи в ИС на МВУ. Отчитането на разходите се извършва с последователна подредба, съответстваща на бюджета на договора за финансиране.

Всички разходооправдателни документи се добавят в ИС на МВУ по реда, по който са записани в бюджета. След всяка фактура се поставя съответното платежно нареждане/банково извлечение или фискален бон за плащане, както и извлечения от съответния вторичен счетоводен документ или регистър, доказващи осчетоводяването им. Датите на отчетните разходооправдателни документи следва да са в рамките на периода на допустимост на разходите, посочен изрично в Условието за кандидатстване или Условието за изпълнение по процедурата. Първични счетоводни и други приложими документи, съставени на чужд език, се предоставят с превод на български език.

Индивидуалният сметкоплан утвърден от ръководството на предприятието, с включени в него обособени счетоводни сметки специално открити за изпълнение на инвестицията, се представя при първото междинно плащане, при промяна или, ако няма междинни плащания, при окончателно плащане.

Когато се упражняват едновременно дейности в недопустими и допустими сектори по конкретната процедура, безвъзмездната помощ се предоставя само за дейностите в

допустимите сектори, като КП следва да водят отделна счетоводна отчетност, която да гарантира отделяне на дейностите и/или разграничаване на разходите, така че дейностите в недопустимите сектори да не се ползват от безвъзмездната помощ, предоставена по съответната процедура.

Таблица 6. Списък на документи, които се изискват за доказване извършването на допустимите разходи по изпълнение на инвестицията

КАТЕГОРИИ РАЗХОДИ	ДОКУМЕНТИ, ДОКАЗВАЩИ ИЗВЪРШВАНЕТО НА РАЗХОДИТЕ
Разходи за придобиване дълготрайни материални и нематериални активи	• Първичен разходооправдателен документ (фактура); • Платежно нареждане, заверено от банката/банково извлечение или фискален бон/вносна бележка доказващи плащането • Данъчен амортизационен план или инвентарна книга • Договор
Разходи за услуги	1. В случай, че услугите се извършват от юридически лица: • Първичен разходооправдателен документ (фактура); • Платежно нареждане, заверено от банката/банково извлечение или фискален бон/вносна бележка, доказващи плащането. • Договор. 2. В случай, че услугите се извършват от физически лица: • Сметка за изплатени суми; • Разходни касови ордери за изплатените суми (ако са платени в брой) или платежни нареждания, придружени от банкови извлечения за преведените възнаграждения; • Платежни нареждания, заверени от банката/банкови извлечения за превода на изплатени данъци и осигуровки. • Договор.

ГЛАВА 12 ОДОБРЯВАНЕ НА ФТО И ПЛАЩАНИЯ КЪМ КП

СНД преглежда и се произнася по подадените от КП ФТО в срок от 30 дни от подаването им, като проверява изпълнението на етапите и целите на инвестицията и съответствието с всички приложими за това правила.

Спиране на срока за разглеждане на ФТО

СНД може да спре срока за произнасяне по ФТО, като уведоми за това КП, в случай, че:

- 1) В доклада или приложенията към него са налице неясноти, непълноти и/или неточности, които изискват допълнителна проверка. В такива случаи:
 - а) СНД може да изиска от КП допълнителна информация и документи, разяснения или поправки, като определя подходящ срок за представянето им, който не може да бъде по-кратък от 5 работни дни от изпращането на искането. В този случай срокът за произнасяне на ФТО спира да тече за времето от изпращане на искането към КП до представянето на необходимата пълна, ясна и точна информация
 - б) ако за допълнителната проверка не е необходима допълнителна информация от КП, а получаване на становище на друг орган или провеждането на специфична контролна или друга процедура (напр. целева проверка от национални или европейски контролни или одитни органи, и др. под.) срокът за произнасяне по ФТО се спира до получаването на становището, съответно до приключване на другата специфична процедура.
- 2) Налице е неприключила проверка по данни за нередност по смисъла на чл. 4 – 8 от Общите условия на договора за финансиране във връзка с изпълнението на инвестицията. В този случай произнасянето по ФТО се спира до приключването на проверката за нередност по съответния ред.

В посочените по-горе случаи срокът за произнасяне по ФТО продължава да тече от датата, на която са били отстранени обстоятелствата, послужили като основание за спиране на срока, като за това се уведомява КП.

Пълно или частично одобряване на изпълнението на инвестицията

СНД се произнася по ФТО в съответствие с приложимите към изпълнението на инвестицията правила и изисквания, като одобрява изцяло или частично изпълнението на инвестицията и постигнатите цели, или отхвърля отчета.

В случаите на окончателен ФТО СНД може да приеме окончателно частично изпълнение на инвестицията, като вземе предвид дали и доколко частичното изпълнение е приемливо с оглед характера и целите на инвестицията, вкл. доколко целите и

свързаните с тях дейности са делими, и доколко тези цели са били изпълнени.

Следва да се има предвид, че при одобряването на окончателния ФТО СНД следи за степента на изпълнение на заложените и одобрени по съответния договор за финансиране индикатори. Предмет на определяне на степента на изпълнение са индикаторите за ключови етапи (качествени индикатори) и за цели (количествени индикатори). Степента на изпълнение на отделните индикатори се изчислява като процентно отношение между реално постигнатата стойност спрямо целевата стойност.

СНД одобрява реално постигнатата стойност на изпълнение.

Данни за реално постигнатата стойност на всеки индикатор се посочват от КП във финалния отчет за индикаторите, които се отчитат към момента на приключване на изпълнението на инвестицията. Данните следва да бъдат подкрепени с доказателства и документи.

Одобряване на извършени допустими разходи

Въз основа на одобреното пълно или частично изпълнение на инвестицията, СНД одобрява извършените от КП допустими разходи, пропорционално на одобреното (пълно или частично) изпълнение на инвестицията, освен ако част от тези разходи са засегнати от нередност по смисъла на Глава 9. В последния случай, независимо от изпълнението на съответните дейности и цели, СНД може да не признае изцяло или частично извършените за това разходи, като вземе предвид тежестта на нарушенията и отражението им върху изпълнението на инвестицията, като предостави на КП възможност да изложи позицията си. При определянето кои и каква част от извършените допустими разходи да бъдат признати СНД преценява, но не единствено, доколко съответното нарушение засяга основна дейност или значителна част от инвестицията и в каква степен това компрометира изпълнението на инвестицията.

Окончателният размер на безвъзмездното финансиране по договора се определя въз основа на одобрената обща сума на извършените от КП допустими разходи, като към нея се приложи процента на безвъзмездно финансиране за инвестицията, определен в описанието на инвестицията.

Плащания към КП

СНД извършва окончателни плащания към КП въз основа на одобрената сума на извършените от КП допустими разходи, отчетени в съответния ФТО, като приложи към нея процента на безвъзмездно финансиране, определен в описанието на инвестицията.

СНД извършва плащането на одобрената сума безвъзмездно финансиране в срок от 60

дни от датата на постъпване на искането за плащане и след одобрение на окончателен ФТО.

СНД може да спре извършването на плащанията по договора без предизвестие, ако след одобрението на ФТО постъпят данни за обстоятелства по чл. 11.2, чл. 11.3 и чл. 11.4 от Общите условия по договора за финансиране, съставляващи пречки за предоставяне на безвъзмездно финансиране по МВУ или сериозни нередности при изпълнението на договора за финансиране, до окончателното установяване по съответния ред на наличието или неналичието на такива обстоятелства. В случай, че съответното обстоятелство бъде потвърдено, СНД може да прекрати едностранно договора и да изиска връщането на вече изплатеното безвъзмездно финансиране, като одобрените, но неизвършени плащания, се считат за отменени.

Към финалния ФТО и искането за окончателно плащане, КП прилага доклад за външен одит на документацията по проекта, изготвен от правоспособен одитор/одиторско предприятие. Докладът обхваща всички дейности и разходи, извършени при изпълнение на договора.

Сумите на безвъзмездното финансиране, изплащани от СНД се превеждат в банкова сметка на КП, посочена в искането за плащане и финансовата идентификационна форма, изготвена по образец на СНД.

СНД извършва плащанията в лева, съобразно разпоредбите на договора.

ГЛАВА 13. ПРОВЕРКИ НА МЯСТО

СНД, както и определени от него независими експерти, при необходимост от специфична експертиза, могат да извършват посещения на място с цел установяване на напредъка по изпълнението на дейностите и постигане на ключовите етапи и цели на инвестицията, удостоверяване на административните, техническите и финансовите аспекти по изпълнението на договорите за финансиране, или проверката на други обстоятелства.

Посещенията могат да включват проверката на всички оригинални документи, свързани с изпълнението на договора за предоставяне на финансиране, както и провеждането на срещи със законния представител на КП, ръководителя и екипа по изпълнение на инвестицията.

По време на проверките на място може да се удостоверяват и/или проследяват следните обстоятелства и факти (изброяването не е изчерпателно):

- Напредъка по изпълнението на инвестицията и съответствието със заложеното в договора за финансиране, включително и изпълнението на специфичните

ангажменти на КП и партньора/ите, ако има такива, съгласно сключения договор за финансиране;

- Техническите аспекти на изпълнението на договора, по отношение на извършените услуги, доставки и СМР и тяхното съответствие със заложеното в договора за финансиране.
- Наличието на одитна следа (цялата документацията по изпълнената инвестиция е налична и се съхранява в отделно досие), която позволява проследяването на изпълнението на всички дейности;
- Осигуряването на необходимата информация и публичност относно финансирането на изпълняваната инвестиция от ЕС чрез инструмента **СледващоПоколениеЕС**;
- Изпълнението на договорните ангажменти от страна на КП и партньора/ите, ако има такива, включително ангажиментите, произтичащи от задълженията за гарантиране на устойчивост на инвестицията в определения период след нейното приключване;
- Наличие на възникнали и/или потенциални проблеми и рискове, като при идентифициране на такива може да бъдат отправени препоръки и срок за тяхното преодоляване/отстраняване;
- Факти и обстоятелства относно постъпили данни за нередности;
- Изпълнението на констатации/препоръки, направени в резултат от предходни проверки на място, ако има такива.

При проверката на място, КП подписва протокол, който удостоверява, че проверката се е състояла на посочената дата и място, и че е запознат с направените препоръки и констатации от представителите на СНД. КП се запознава и със снимковия материал, изготвен в хода на проверката на място от експертите на СНД. Копие от подписания формуляр се предоставя на КП за прилагане в досието на изпълняваната инвестиция. При направени в резултат на проверката на място препоръки, КП следва да предостави чрез ИС на МВУ информация за изпълнението им в срок, който не може да бъде по-малък от 10 работни дни.

СНД може да извършва посещения на място на всеки КП по всяко време на изпълнение на инвестицията или след приключване изпълнението на дейностите по договора за финансиране в срока за съхранение на документите съгласно чл. 9.8 от Общите условия на договора за финансиране, с цел да потвърди постигнатите резултати (ключови етапи и цели), допустимостта на разходите, спазването на изискванията за гарантиране на устойчивост на инвестицията и др. под. задължения на КП, произтичащи от договора за

финансиране. СНД уведомява КП за предстоящата проверка в срок до 3 работни дни преди извършването ѝ.

СНД може да извършва и извънредни и/или внезапни проверки на място при идентифицирана нужда от страна на СНД и/или в случаите на съмнение за нередност. В случаи когато са налице съвкупност от рискови фактори, индикиращи фиктивно изпълнение на инвестиция или при вече идентифицирана високорискова инвестиция, извънредната проверка може да бъде извършена внезапно, без предупреждение към КП за нейното предстоящо осъществяване.

КП трябва да оказва съдействие и да осигури физически достъп до всички места, където се изпълнява договора за финансиране и се съхранява проектната документация, както и до информационната система, в която е отразено изпълнението на инвестицията.

В случай че КП откаже да предостави документи, свързани с изпълнението на договора за финансиране или откаже да сътрудничи на експертите от СНД по какъвто и да било начин, то в тези случаи СНД има право да прекрати договора за предоставяне на финансиране на основание Общите условия на договора и да изиска цялостното или частично възстановяване на предоставеното безвъзмездно финансиране в зависимост от характера на нарушението.

В хода на провеждането на проверки за периода на устойчивост на инвестицията от КП може да бъде изискано да предоставят документални доказателства относно следното (изброяването е неизчерпателно):

- i) Придобитите активи (ДМА/ДНА), както и предоставените услуги и извършени строителство/СМР се използват за осъществяване и развитие на предвидената по изпълняваната инвестиция производствена или друга стопанска дейност, както и че същите се използват за целите на изпълняваната инвестиция.

За тази цел ще се изисква предоставянето на договори и/или счетоводни документи относими към подкрепената дейност на предприятията. В случай че оборудването позволява, се проверят и броячи, удостоверяващи часове работа, брой/единици продукция и др. Предоставят се и справки за трудови договори за работещите лица за периода от приключване на изпълняваната инвестиция до проверката, като доказателство за функциониране на предприятието. КП също така следва да предоставят и документални доказателства за заприхождаване и/или продажби на готова продукция, както и за предоставени услуги. За проектите, които са включвали въвеждане и сертифициране на стандарти, се изискват и документи за извършени контролни одити след съответните периоди. Наборът от изискуеми документални

доказателства се съобразява със спецификата на конкретната инвестиция, дейността на КП, както и изискванията на съответната процедура за предоставяне на средства на КП от МВУ.

- ii) Степента на изпълнение на заложените съответната инвестиция индикатори, които следва да бъдат отчитани от страна на КП в определен период след приключването и отчитането на инвестицията.

В тези случаи от КП ще се изисква справка, данните в която задължително да бъдат подкрепени със съответни документални доказателства, които да потвърждават калкулираните в справката стойности, т.е. да съдържат данните, на база на които са извършени изчисленията. Наборът от изискуеми документални доказателства се съобразява със спецификата на всяка конкретна инвестиция, същността на индикаторите, както и изискванията на съответната процедура за предоставяне на средства на КП от МВУ. На основание на предоставената от КП справка, подкрепена с доказателства и документи, се осъществява обективна оценка за степента на изпълнение на индикаторите.

- iii) КП изготвя доклад, в който представя информация и доказателства от измерване за изпълнението на изискването компонентът за съхранение да приема най-малко 75 % от електрическата енергия, която съхранява от пряко присъединената електрическа централа за производство на електрическа енергия от ВИ, на годишна база. Докладът се представя всяка година, за период от пет години, като за начало на периода се счита датата на извършване на окончателното плащане по настоящия договор.

Освен СНД, проверки на място във връзка с изпълнението на инвестицията могат да бъдат извършвани и от други национални и европейски органи, като Изпълнителна агенция „Одит на средствата от ЕС“, Агенцията за държавна финансова инспекция, Националната агенция за приходите, Европейската комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и други националните и европейски контролни и одитиращи органи.

ЧАСТ IV. ИНФОРМАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ. ДОКУМЕНТАЦИЯ

ГЛАВА 14. ИНФОРМАЦИЯ, КОМУНИКАЦИЯ И ПУБЛИЧНОСТ

Информирането на обществеността за финансирането, предоставяно от Европейския съюз по МВУ, е отговорност на всеки КП, сключил договор за финансиране.

Основните цели на дейностите по информация, комуникация и публичност са:

- да повишат обществената осведоменост и прозрачността по отношение на финансирането на изпълняваната инвестиция от МВУ;
- да информират широката общественост за ролята, която играе Европейският съюз съвместно с държавите-членки при отпускането на помощта и за резултатите от нея;
- да гарантират прозрачността в процеса на усвояване на средствата от МВУ и изпълнението на финансираните инвестиции;
- да информират за източника на европейско съфинансиране – инструмента **СледващоПоколениеЕС (NextGenerationEU)** на ЕС

КП посочва произход и осигуряват видимост на финансирането от ЕС, включително, ако е приложимо, чрез поставяне на емблемата на ЕС и на подходящо указание за финансирането, например „финансирано от Европейския съюз – СледващоПоколениеЕС“, по-специално когато популяризира действията и резултатите от тях, като предоставя последователна, ефективна и пропорционална целева информация на различни видове публика, включително медиите и обществеността.

За всички доставки и услуги, извършени по договора за финансиране от МВУ, във всички обяви, публикации, изработени материали, рекламни клипове и др., свързани с изпълняваната инвестиция, всеки КП е длъжен да прилага мерки за информация, комуникация и публичност. Всяко едно средство за визуализация на изпълняваната инвестиция (табели, стикери, съобщения в медиите и др.) трябва да посочва, че проектът е получил финансиране от Европейския съюз чрез инструмента **СледващоПоколениеЕС (NextGenerationEU)**, като съдържа номера и наименованието на изпълняваната инвестиция.

По време на изпълнението на инвестицията КП информира обществеността за получената от Европейския съюз чрез СледващоПоколениеЕС подкрепа, като:

- включва на уеб-сайта си, при наличието на такъв, кратко описание на изпълняваната инвестиция, включително на неговите цели и резултати, като откроява финансовата подкрепа от Европейския съюз чрез инструмента **СледващоПоколениеЕС**;

- поставя минимум един плакат с информация за изпълняваната инвестиция (минимален размер А3), в който се споменава финансовата подкрепа от ЕС, на видно за обществеността място, напр. на входа на сградата, където се изпълнява инвестицията;
- Всяка публикация на КП, под каквато и да е форма и в каквото и да е средство за осведомяване, в това число и интернет, трябва да съдържа следното заявление:

*"Този <документ/публикация> е създаден с финансовата подкрепа на **Европейския съюз – Следващо Поколение ЕС**. Цялата отговорност за съдържанието на документа се носи от <наименование на КП> и при никакви обстоятелства не може да се приема, че този документ отразява официалното становище на Европейския съюз и <наименование на СНД>."*

КП прилага необходимите комуникационни мерки, за да бъдат информирани участниците в изпълняваната инвестиция за дейностите, финансирани от ЕС чрез МВУ.

По време на изпълнението на инвестицията КП поставя временен билборд със значителни размери на видно за обществеността място, в случаите когато общото участие на публичните средства за договора е над 500 000 евро и договорът се отнася до закупуване на физически предмет или за финансиране на инфраструктурни или строителни работи.

ГЛАВА 15. ДОКУМЕНТАЦИЯ

Задължение за съхранение на документацията

Съхранението на документите по договора за финансиране има за цел установяване на адекватна одитна следа.

В съответствие с чл. 132 от Регламент (ЕС, ЕВРОАТОМ) 1046/2018 КП съхраняват счетоводните записи и разходооправдателните документи, включително статистически данни и други данни, отнасящи се до финансирането по договора, както и данни и документи в електронен формат, в продължение на пет години след окончателното плащане или, когато няма такова плащане, след приключване на проекта. Когато финансирането не надхвърля 60 000 EUR, този срок е три години.

Записите и документите, отнасящи се до одити, обжалвания, съдебни спорове, искове във връзка с правни задължения или с разследвания на OLAF, се съхраняват до приключването на тези одити, обжалвания, съдебни спорове, искове или разследвания. Във връзка със записи и документи, отнасящи се до разследвания на OLAF, задължението се прилага от КП след уведомяването му за тези разследвания.

Записите и документите се съхраняват под формата на оригинали или заверени копия на

оригиналите или на общоприети носители на информация, включително електронни версии на оригинални документи или документи, съществуващи единствено в електронна версия. При съществуващи електронни версии не се изискват оригинали, когато тези документи отговарят на приложимите правни изисквания, за да се смятат за равностойни на оригиналите и да се използват за одитни цели.

В случаите, когато предоставянето на финансиране представлява държавна/минимална помощ - 10 години от датата на предоставяне на помощта ad hoc или от датата на предоставяне на последната помощ по схемата.

Препоръки относно съхранението

Всички документи по договора за финансиране, извън тези съществуващи само в електронна версия в ИС на МВУ, следва да се съхраняват, подредени систематично и хронологично в папки (класъори), на определеното за това място. Всеки класъор трябва да съдържа опис и етикет с наименованието и номера на договора за финансиране.

Документите на хартиен носител се съхраняват в оригинал или заверено копие с гриф „Вярно с оригинала“ от лице, което има право да извършва такава заверка.

За всяко досие от архива се води опис.

При наличие на партньори, КП съхранява в досието заверени от партньорите копия на тези документи.

Желателно е КП да води регистър на документите по изпълняваната инвестиция през периода на неговото изпълнение, като всеки документ се регистрира по реда на постъпване и задължително се посочва:

- дата на постъпване;
- наименование на документа;
- досие, в което се съхранява документът;
- служител, взел документа;
- наименование на документа;
- срок за връщане на документа;
- дата на вземане/връщане на документа.

КП определя отговорен/ни служител/и за съхраняване на документите и съответно негов заместник, които извършват регистрацията на постъпилите документи, организират съхранението на документите и предоставят документите при поискване. Тези служители

отговарят за целостта на досиетата, следят за навременното връщане на взетите документи, и предоставят информация и осигуряват достъп на одитиращи и контролни органи при извършването на проверки на място и одити. При прекратяване на трудовото си или служебно правоотношение служителите са задължени да предадат с протокол всички документи на прекия си ръководител или на определен от него служител.

Достъп до документацията

КП се задължава да съхранява, осигурява и предоставя при поискване от СНД, националните контролни и одитиращи органи, органите на Европейската комисия, Европейската служба за борба с измамите, Европейската сметна палата и/или техните представители всички документи, свързани с изпълнението на инвестицията, поискани от тях в срока за съхраняване на документацията по изпълнението на инвестицията, посочен в чл. 14.7 от Общите условия на договора за финансиране и т. 2, Част III, Глава 10 на това Ръководство.